

Kaderbrief

2017 – 2020

Wijchen, juni 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Uitgangspunten voor financieel beleid	7
2. Sluitende begroting	8
3. Startpositie structureel meerjarenperspectief 2017	9
4. Provinciaal Toezicht.....	24
5. Incidenteel meerjarenperspectief	25
6. Eindsaldo structurele en incidentele begroting 2017-2020.....	26
7. Verloop Algemene Reserve.....	27
8. MeerjarenInvesteringsOverzicht (MIO)	28
9. Bouwgrondexploitatie.....	30
Bijlagen.....	31

Voorwoord

De Kaderbrief 2017-2020 is de eerste stap in het begrotingsproces, welke wordt gevolgd door het opstellen van de Programmabegroting 2017-2020 als tweede stap. De kaderbrief wordt op 7 juli aanstaande in de Raad behandeld, de programmabegroting in november van dit jaar.

Kaderbrief 2017-2020: structureel sluitend in alle jaren

Doelstelling van het begrotingsproces is te komen tot een sluitend structureel perspectief. Dit niet alleen vanuit gezond financieel beleid en beheer, maar ook om onder repressief toezicht van de provincie te blijven. Het structureel sluitend perspectief is in dat licht door de provincie gedefinieerd als een sluitende jaarschijf 2017 dan wel een sluitende jaarschijf 2020. Het college is verheugd u een kaderbrief voor te leggen die in alle vier de jaren sluitend is! Daarbij gaan wij er vol vertrouwen van uit dat wij de nu nog resterende taakstellingen ook realiseren.

Wat betreft het incidenteel perspectief zijn wij voorzichtiger. Wij doen een klein beroep op de Algemene Reserve om een aantal zaken incidenteel voor elkaar te krijgen. Dat doen wij omdat deze het gevolg zijn van keuzes die eerder zijn gemaakt en omdat zaken onontkoombaar zijn. De huidige stand van de Algemene Reserve laat dat ook ruimschoots toe. Het beroep is echter klein, omdat wij, ook met de blik op de verdere toekomst, ons realiseren dat grote 'grepen' uit de Algemene Reserve niet meer verantwoord zijn. Dit te meer omdat de rente op de Algemene Reserve in toenemende mate een algemeen dekkingsmiddel in de begroting is.

Ambitie: afmaken waar we aan begonnen zijn, en meer...

Het college heeft in de kaderbrief een structureel sluitend financieel perspectief gecombineerd met haar ambities. Deze ambities zijn verwoord in het coalitieakkoord 'Anders denken, samen doen' en aldus vertaald in de programmabegroting. Voor het college staat één ding voorop: afmaken waar we aan begonnen zijn! Dat betekent dat we blijven investeren in onze samenleving en blijven bouwen aan de toekomst van Wijchen.

Maar er is meer, de wereld heeft immers niet stil gestaan sinds de formulering van het coalitieakkoord:

- Nieuwe wettelijke taken hebben een plek gekregen in de kaderbrief, onder meer op het gebied van externe veiligheid en volkshuisvesting. Ook de nieuwe Omgevingswet, een opgave in het ruimtelijke domein vergelijkbaar met de decentralisaties in het sociaal domein, vraagt nu reeds investeringen.
- Onontkoombare zaken, maar ook onderwerpen die nooit (voldoende) geraamd waren in onze begroting, zijn van realistische structurele bedragen voorzien. Niet altijd grote bedragen, maar voorbeelden hiervan zijn opbrengsten van dividenden, leges welstand, reclameborden en spoorovergangen.
- Tot slot pakt het college een aantal onderwerpen op met incidentele middelen. Nieuw zijn onder andere de ambtelijke fusie Druten – Wijchen en de voorbereiding 2017 op de Omgevingswet. Daarnaast handhaven we de in 2016 toegekende posten zoals Kasteeltuin en Leefbaarheid Bergharen/Hernen.

Echter, niet alle ambities van het college hebben een plek gekregen in deze kaderbrief. Daarvoor ontbreken op dit moment niet alleen de financiële middelen. Ook worden onze ambities begrensd door de beschikbare ambtelijke capaciteit. Waar de werkdruk voor ons krap bezette ambtelijke organisatie al hoog is voor het realiseren van de inhoudelijke onderwerpen van het coalitieakkoord, wordt deze nog eens te meer verhoogd door de inspanningen die wij vragen rond Wijchen21 en de ambtelijke fusie met Druten. Bij de verdere opstelling van de begroting in het najaar blijven wij er alert op om aanvullende middelen te vinden om de extra beleidswensen van het college (zoals vermeld in de bijlagen), en ongetwijfeld ook van uw raad, te honoreren.

Ontwikkelingen

Hoewel in het voorgaande een optimistische toon doorklinkt, zien wij ook twee belangrijke ontwikkelingen die wij minder positief duiden.

Effecten van (financieel) rijksbeleid merkbaar

Al enkele jaren worden we geconfronteerd met bezuinigingen en taakstellingen van het rijk, onder meer bij de drie decentralisaties en de wet BUIG. Deze zijn uiteraard verwerkt in deze kaderbrief. De vergoedingen van kosten van de huisvesting van statushouders en met name de afdekking van hun inkomensvoorziening zijn nog steeds niet duidelijk; hiervoor zijn aannames gedaan in deze kaderbrief.

Waar het gaat om gemeentelijke financiën zijn in deze kaderbrief enkele effecten merkbaar van het beleid van het rijk. Met de wijziging van de begrotingsvoorschriften (BBV) worden de mogelijkheden om rentelasten te berekenen en door te belasten beperkt; een tegenvaller die reeds in deze kaderbrief is verwerkt. Maar ook andere ontwikkelingen werpen hun schaduw vooruit. De Omgevingswet zorgt er onder andere voor dat de gemeente vanaf 2019 haar legesopbrengsten beduidend ziet teruglopen. De nog lopende discussie over het gemeentelijke belastinggebied wordt, naar verwachting van het college, niet zonder bezuiniging doorgevoerd. De effecten zijn nu nog niet of nauwelijks kwantificeerbaar, maar zijn zodanig substantieel dat wij daar toch nu al aandacht voor vragen. Uiteraard volgen wij deze ontwikkelingen en informeren de Raad daar tijdig over.

IBOR

In het beheer van de openbare ruimte zien wij structurele tekorten opdoemen. In de afgelopen jaren hebben we in het IBOR het nodige kunnen opvangen, omdat er substantiële aanbestedingsvoordelen zijn behaald. Op dit moment zien wij deze voordelen als sneeuw voor de zon verdwijnen en zelfs omslaan in nadelen. Tegelijkertijd zijn er nieuwe wensen in de openbare ruimte, onder andere de tweede ontsluiting Kerkeveld en de bermen in het buitengebied (niet alleen in termen van incidentele investeringen, maar ook in termen van structurele onderhoudslasten). In het verdere verloop van het begrotingsproces bezien wij de mogelijkheden om incidenteel beperkte middelen in te zetten in 2017. Op de langere termijn is een herijking van het IBOR noodzakelijk. Deze herijking, inclusief de structurele financiële effecten, leggen wij binnen het begrotingsproces 2018 (jaar 2017) aan uw Raad voor.

1. Uitgangspunten voor financieel beleid

Onderstaand treft u aan een overzicht van maatregelen en principes, die we de komende jaren in stand willen houden.

- Structurele tekorten worden gedekt door structurele maatregelen.
- Incidentele tekorten worden gedekt door incidentele maatregelen.
- Winstuitkeringen GR Bijsterhuizen worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.
- De reserve Bouwgrondexploitatie vormt onderdeel van de Algemene Reserve.
- Investerings in het MIO worden gedekt uit de reserve grote projecten, afschrijvingen en bijdragen door derden, zodat rentelasten niet stijgen. Hieronder valt ook de bouwrente. Voor nieuwe investeringen geldt dat de benodigde middelen overgeheveld dienen te worden uit de Algemene Reserve.
- Uit de Algemene Reserve kunnen alleen incidentele middelen onttrokken worden wanneer dit leidt tot verlaging van de structurele lasten.
- Onder het mom van 'trap op en trap af', worden de opgelegde rijksbezuinigingen op welke wijze dan ook doorgesluisd naar de gemeenschappelijke regelingen en gesubsidieerde instellingen of nieuwe beleidstaken.
- Slechts in het geval dat er buiten het gepresenteerde (actuele) structurele meerjarenperspectief financieringsmiddelen worden verkregen, dan wel 'oud' voor 'nieuw' wordt ingeruild, is structureel nieuw beleid toegestaan.
- Nut en noodzaak worden integraal afgewogen binnen de kadernota of begroting. Daar worden de prioriteiten gesteld. Buiten deze beslissingsmomenten kan geen extra incidenteel of structureel geld uitgegeven worden. Uitrusten binnen de programma's kan alleen na besluitvorming van het college.
- De nieuwe beleidstaken en gelden die wij van de rijksoverheid krijgen, worden één op één gelabeld voor het beoogde doel. Uitzetting van deze gelden met eigen middelen is niet mogelijk. Bij de gelabelde gelden worden ook de organisatie en uitvoeringskosten structureel gedekt.
- Onontkoombare uitzettingen worden in principe binnen het eigen programma opgevangen. Om de gevolgen van het rijksbeleid op te vangen, bijvoorbeeld de wet markt en overheid, bezuinigen wij waarschijnlijk € 200k structureel per jaar. Cumulatief geeft dit € 800k extra ruimte in 2018.

2. Sluitende begroting

Onze focus in het begrotingstraject 2017 ligt in eerste instantie op een sluitende structurele jaarschijf 2017. In tweede instantie ligt het accent op een sluitend structureel meerjarenperspectief 2018-2020. Bij de beoordeling van de Begroting 2017 door de provincie, in haar rol als toezichthouder, let de provincie kritisch op de opgenomen stelposten. In het huidige meerjarenperspectief zijn taakstellingen opgenomen, die oplopen van € 199k in 2017 tot € 1.828k in 2020 (hoofdstuk 4, tabel 4-1). Indien we geen mogelijkheden hebben om de stelposten in te vullen, leidt dit tot een aantasting van het geschetste perspectief. In dit perspectief is de meicirculaire 2016 verwerkt.

Het nu geschetste meerjarenperspectief vertoont in alle jaarschijven een positief resultaat. Wij concluderen op basis van het voorliggende perspectief echter het volgende:

1. Het resultaat in de jaarschijf 2017 is onvoldoende om de taakstelling 2017 van € 199k op te kunnen vangen;
2. Er is nu geen structurele ruimte om de verwachte tegenvallers en wensen IBOR op te vangen;
3. De inkomsten uit de Bouwgrondexploitatie en GR Bijsterhuizen zijn gelimiteerd.
4. Wijzigingen binnen het BBV leiden tot een tegenvaller op het renteresultaat;
5. De gevolgen van de economische crisis blijven merkbaar.

Op dit moment zien we dan ook binnen het gepresenteerde structurele perspectief geen mogelijkheden voor nieuw beleid.

Ook het incidentele perspectief staat door het wegvallen van het renteresultaat onder druk. Vooralsnog handhaven we de in 2016 opgenomen posten en beperken de aanvragen 2017. Per saldo onttrekken we € 1,4 miljoen aan de Algemene Reserve. Dit is een uitzetting t.o.v. de Begroting 2016 van € 1 miljoen. Voor een aantal incidentele posten wordt in het vervolg van het begrotingstraject nog aanvullende dekking gezocht. Deze posten zijn vooralsnog nog niet in het perspectief opgenomen.

3. Startpositie structureel meerjarenperspectief 2017

In dit hoofdstuk hebben wij als startpositie het structurele meerjarenperspectief van de Begroting 2016 opgenomen, aangevuld met Raadsbesluiten na vaststelling begroting, welke effect hebben op het meerjarenperspectief.

Tabel 3-01: Structureel meerjarenperspectief 2017-2020 ten opzichte van Begroting 2016.

Nr.	Ontwikkelingen ten opzichte van MJB 2016-2019 (x € 1.000.)	2017	2018	2019	2020
	Begroting 2016	186	149	630	56
	Septemercirculaire 2015	93	145	153	153
	Decemercirculaire 2015	189	190	191	191
	Startpositie 2017 t/m 2020	468	484	974	400
3.01	Bijzondere bijstand	-58	-58	-260	-18
3.02	BUIG	34	47	-475	-137
3.03	Decentralisaties	0	0	0	0
3.04	WMO bestaand	0	0	0	0
3.05	GR'en	-39	-62	-75	-95
3.06	Huis van de gemeente	0	0	0	0
3.07	Onderhoudsreserve vastgoed	-14	-28	23	23
3.08	Bouwleges	0	0	0	-150
3.09	Omgevingswet	0	0	0	0
3.10	Gemeentefonds	-263	589	797	915
3.11	Prijscompensatie	-102	-185	-324	-482
3.12	Formatie	-5	-121	-174	-195
3.13	Kapitaallasten	16	-52	-52	-25
3.14	Rente	-12	-69	-41	0
3.15	OZB	145	215	296	376
3.16	Tarieven en leges	0	0	0	0
3.17	IBOR	0	0	0	0
3.18	BBV en technische correcties	0	0	-58	-58
3.19	Dekking uit Bouwgrondexploitatie/investeringen	0	0	0	0
3.20	Inkrimpingen	256	220	66	66
3.21	Uitzettingen	-310	-357	-357	-358
3.22	Nieuw Beleid	0	0	0	0
	Subtotaal mutaties	-352	139	-634	-138
	Saldo na mutaties	116	623	340	262
3.23	Bezuinigingstaakstelling coalitieakkoord	0	0	0	0
	Saldo structureel kaderbrief	116	623	340	262

Onderstaand treft u een toelichting aan op de genoemde onderwerpen in tabel 3-1.

3.01 Bijzondere Bijstand

Het huidige beleid gaat uit van een inkomensgrens van 110% voor alle regelingen, uitgezonderd bij het toekennen van de langdurigheidstoeslag (wettelijk 100%). Daarnaast heeft de inkomensgrens geen invloed op de kosten van bewindvoering.

In de Begroting 2016 hielden we rekening met extra aanvragen vanwege de toename van het aantal statushouders. We verwachten nu een verdere toename van het aantal statushouders en de samenstelling (meer alleenstaanden, minder gezinnen) leidt naar verwachting tevens tot extra lasten dan vorig jaar aangenomen.

We nemen aan dat 50% van de extra lasten statushouders gecompenseerd wordt uit het bestuursakkoord statushouders. We wachten echter nog op de uitwerking van dit akkoord. Deze opbrengst kan in het vervolg van het begrotingstraject nog wijzigen. Het vorig gekozen uitgangspunt dat de gevolgen van de economische crisis voelbaar blijven tot 2019 stellen we bij tot 2020.

Tabel 3-02: Lasten BB 110%.

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Begroting 2016	1.245	1.291	1.104	1.105
Kaderbrief 2017	1.245	1.291	1.325	1.326
Bijkomend effect statushouders	117	117	77	36
Compensatie bestuursakkoord	-59	-59	-38	-18
Afloop crisis effect	0	0	0	-221
Begroting 2017 bij 110%	1.303	1.349	1.364	1.123
Mutatie	-58	-58	-260	-18

Bovenstaande mutatie leidt tot een verslechtering van het meerjarenperspectief.

3.02 Wet BUIG

We continueren het ingezette beleid uit de Begroting 2016. Aan de kostenkant gaan we nu uit van het aantal uitkeringen van de jaareindeverwachting april 2016. Voor de daarop volgende jaren volgen we de macro economische index uit de meicirculaire 2016. Daarnaast houden we rekening met de extra instroom van statushouders. Evenals bij de raming van de Bijzondere Bijstand gaan ervan uit dat de gevolgen van de economische crisis aanhouden tot en met 2019, waardoor vanaf 2020 de instroom gaat verminderen. Aan de opbrengstenkant houden we rekening met een hoger uitgevallen voorlopig budget 2016 (basis). Daarbovenop gaan we uit van een compensatie van 50% voor de extra instroom van statushouders. Wij houden geen rekening met een vangnet vergoeding. Zover bekend stopt deze in 2016.

Tabel 3-03a: Aantallen bijstandsontvangers

Aantallen BUIG	2017	2018	2019	2020
Rijksbijdrage cf beschikking	530	530	530	530
Macro economische index	13	18	22	22
Rijksbijdrage BUIG berekende aantallen	543	548	552	552
Aantallen BUIG gemiddeld 2016	700	700	700	700
Macro economische index	18	24	30	30

Effect maatregelen	-12	-42	-80	-95
Afloop crisis	0	0	0	-2
Extra instroom i.v.m. statushouders	19	46	44	31
BUIG aantallen Kaderbrief 2017	725	728	694	664
Verschil	-182	-180	-142	-112

Onderstaande tabel laat de effecten van de aantallen bijstandsontvangers zien in euro's, met de vergelijking naar de cijfers opgenomen in de Begroting 2016 (ADSD).

Tabel 3-03b: Resultaat BUIG, exclusief effect gemeentefonds

<i>x € 1.000</i>	2017	2018	2019	2020
Rijksbijdrage Begroting 2016 (ADSD)	9.372	9.457	9.700	9.700
Kosten Begroting 2016 (ADSD)	-10.637	-11.150	-11.445	-11.445
Inzet maatregelen	238	702	1.665	1.665
Resultaat BUIG Begroting 2016 (ADSD)	-1.027	-991	-80	-80
Rijksbijdrage Kaderbrief 2017	9.627	9.793	10.019	9.935
Kosten BUIG Kaderbrief 2017	-10.749	-11.441	-11.923	-11.759
Inzet maatregelen	199	703	1.349	1.607
Bedrijfsvoering	-70	0	0	0
Resultaat BUIG Kaderbrief 2017	-993	-944	-555	-217
Mutatie	34	47	-475	-137

3.03 Decentralisaties Jeugd / WMO nieuw

In februari jl. is de nota 'Knelpunten dienstverlening WMO/Jeugd' in het college behandeld (2016.684). Deze nota geeft een negatief resultaat weer van € 545k voor het jaar 2016. Bij de behandeling van de Jaarrekening 2015 wordt de Raad voorgelegd een reserve te vormen voor de 2d's. De hoogte van deze reserve dekt het verwachte tekort in 2016 van € 545k af. Het berekende tekort is echter bepaald op een beperkt deel waarvan de cijfers in beeld zijn. Om tot een compleet en actueel beeld te komen, leggen we voor de zomer een financiële doorkijk aan het college voor. In deze doorkijk houden we ook rekening met eventuele kostenuitzettingen Veilig Thuis (afdekking Jeugd).

Vooralsnog nemen we als uitgangspunt aan dat de decentralisaties binnen de bestaande (overgedragen) middelen worden uitgevoerd, zowel voor uitvoering als ambtelijke ondersteuning.

3.04 WMO bestaand

Een behoorlijk deel van de gemeentelijke begroting heeft het stempel WMO meegekregen. Overschotten en tekorten dienen binnen de hiervoor aangewezen budgetten verrekend te worden. Hiervoor is de bestemmingsreserve WMO in het leven geroepen, waardoor overschotten in een bepaald jaar de knelpunten in toekomstige jaren kunnen opvangen. De laatste jaren is de WMO reserve afgeroomd tot de vastgestelde bovengrens van € 500k. In het vervolg van het begrotingstraject wordt nut en noodzaak afgewogen ten aanzien van het aanhouden van deze reserve.

3.05 Gemeenschappelijke Regelingen

In onderstaande tabel zijn de consequenties van de begrotingen van diverse gemeenschappelijke regelingen samengevat.

Tabel 3-04: Totaalbeeld gemeenschappelijke regelingen.

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Mutatie MGR	-132	-132	-132	-132
Mutatie ODRN	-25	-25	-25	-25
Mutatie GGD	0	0	0	0
Mutatie VRGZ	113	90	77	57
Mutatie GR Munitax (netto)	5	5	5	5
Mutatie MARN	0	0	0	0
Totaal mutatie GR'en	-39	-62	-75	-95

Bovenstaande mutatie leidt tot een verslechtering van het meerjarenperspectief.

Onderstaand treft u een toelichting aan op de mutaties. Voor de MARN worden geen mutaties verwacht.

3.05a MGR

In onderstaande tabel wordt de begroting van het Werkbedrijf, inclusief geïntegreerde begroting voor de uitvoering van de WSW (BREED), afgezet tegen het gemeentelijk budget voor deze taken.

Onder de inkomsten zijn in de tabel naast de rijksbijdragen op het gebied van participatie (WWB-Werkdeel) en de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), ook de deelbudgetten uit Wet BUIG (loonkostensubsidie) en WMO Nieuw (doeluitkering Arbeidsmatige dagbesteding) en inzet van de reserve regionaal Werkbedrijf opgenomen. De module arbeidsbemiddeling zit neutraal in de begroting van het Werkbedrijf. Het tekort wordt veroorzaakt door de integratie van BREED.

We hebben de begroting alleen gespecificeerd voor de jaarschijf 2017. We nemen op dit moment aan dat het begrotingssaldo van de jaren erop volgend gelijkwaardig zijn.

Tabel 3-05: Besteding Participatie

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Saldo Begroting 2016	144	144	144	144
Inkomsten Kaderbrief 2017				
Arbeidsbemiddeling (WWB-werk)	870			
Loonkostensubsidie (BUIG)	105			
Arbeidsmatige dagbesteding (WMO nieuw)	460			
Budget transitiekosten	0			
Sociale Werkvoorziening	4.932			
Totaal inkomsten	6.367			
Uitgaven Kaderbrief 2017:				
Module 1 arbeidsbemiddeling	1.435			
Module 2 Sociale werkvoorziening	5.175			
Module 3 bestuurskosten	33			
Totaal uitgaven Kaderbrief 2017	6.643			
Saldo Kaderbrief 2017	276	276	276	276
Mutatie	-132	-132	-132	-132

Bovenstaande mutatie leidt tot een verslechtering van het meerjarenperspectief.

3.05b GGD

Binnen de Begroting 2017 van de GGD zijn geen extra middelen voorzien voor Veilig Thuis. Wij ramen deze middelen onder de post decentralisatie Jeugd (zie 3.03). De overige structurele uitzetting van € 11k vangen wij op uit het bestaande budget WMO oud.

3.05c ODRN

In de septembercircular van 2015 is een korting toegepast van structureel € 25k voor BRZO-korting. De VNG heeft op deze manier de overheveling naar het provinciefonds afgesproken. De ODRN geeft aan nooit BRZO klussen te hebben gedaan voor de gemeente Wijchen. De directie heeft toegelicht in het Algemeen Bestuur dat gemeentediensten dit binnen hun eigen begroting dienen op te vangen.

3.05d VRGZ

Bij de meicircular van 2015 is het extra bedrag uit het gemeentefondscluster OOV geparkeerd in afwachting van de verdeelsleutelbesluitdiscussie bij de VRGZ. Op dit moment ligt er een nog niet vastgesteld verdeelsleutelvoorstel in het bestuur van de VRGZ. De verwachting is dat deze verdeelsleutel bestuurlijke instemming krijgt. Derhalve nemen wij de financiële effecten mee. Vanaf 2021 blijft er structureel € 36k over ten opzichte van de geparkeerde middelen.

3.05e Munitax

De belastingsamenwerking Munitax heeft de dienstverleningsovereenkomst opnieuw doorgerekend voor 2017, waarbij de Wijchense bijdrage € 15k lager uitvalt. Een deel hiervan (€ 10k) loopt weg in de tarieven, waardoor het voordeel voor Wijchen per saldo (netto) uitkomt op € 5k.

3.06 Huis van de gemeente

De verhuizing naar het Huis van de gemeente gaat volgens de huidige planning plaats vinden medio 2017. Bij de Begroting 2016 is uitgegaan van een verhuizing per 1-1-2017. Het structurele voordeel ten aanzien van enerzijds het niet in eigen gebruik aanhouden van het Molenhuis en anderzijds de exploitatievoordelen van het nieuwe kantoor ten opzichte van het huidige kantoor, worden voortsnog doorgeschoven naar 2018. Het nadeel van de uitgestelde verhuizing wordt incidenteel afgedekt in 2017, en betreft de volgende onderwerpen.

Tabel 3-06: effecten uitstel verhuizing gemeentekantoor

x € 1.000	2017
Molenhuis in een jaar langer in eigen gebruik	-60
Exploitatievoordeel Huis van de Gemeente pas vanaf 2018 te realiseren	-73
Voordeel op gemiddelde onderhoudskosten pas vanaf 2018 te realiseren	-109
Totaal	-242

Vooralsnog gaan we uit van de bestaande doorrekeningen met betrekking tot de exploitatiekosten van het nieuwe gemeentekantoor.

3.07 Onderhoudsreserve Maatschappelijk vastgoed

Bij de Begroting 2016 was het restant van de oorspronkelijke taakstelling (€ 644k) op het maatschappelijk vastgoed, geheel ingevuld. Uitgangspunt daarbij was dat de beslisnota maatschappelijk vastgoed aangenomen zou worden. Het presidium heeft vervolgens eind 2015 besloten de beslisnota maatschappelijk vastgoed niet te agenderen en te vragen om een meningsvormende nota. Deze meningsvormende nota is begin 2016 naar de Raad verzonden. Als gevolg van deze afwijkende besluitvorming draaien we de ingeboekte gevolgen uit de beslisnota maatschappelijk vastgoed terug.

In onderstaande tabel geven we een update van de lopende zaken met betrekking tot de onderhoudsreserve.

De verhuizing naar het Huis van de gemeente levert op het onderhoud een structureel voordeel op van € 109k. Het effect van uitstel van de verhuizing is meegenomen in paragraaf 3.06.

Tabel 3-07: Taakstelling onderhoud vastgoed

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Begroting 2016 (ADSD)	0	0	0	0
Niet afstoten maatschappelijk vastgoed	-14	-28	-43	-43
Geen nadeel op verhuur/OZB/subsidies bij verkoop	0	0	66	66
Overdracht MFA's naar gemeente (1)	0	0	0	0
Personeel (2)	PM	PM	PM	PM
Mutatie Kaderbrief 2017	-14	-28	23	23

Bovenstaande mutatie leidt tot een verbetering in het meerjarenperspectief vanaf 2019.

- 1) Aanneem is dat zowel het binnen- als buitenonderhoud van de MFA neutraal uitpakt. De bijdrage van deelnemende partijen moet minimaal liggen op het niveau van de structurele onderhoudskosten van het deel van het gebouw dat overgedragen wordt. Het streven is om voor het zomerreces met een nota in het college te komen, waarin de structurele en incidentele financiële gevolgen van de onderhoudsoverdracht scholen/MFA worden vastgesteld.
- 2) Na vaststelling van het te behouden gebouwenareaal kan bepaald worden welke personele inzet benodigd is om het onderhoud uit te kunnen voeren.

3.08 Bouwleges

In tabel 3-08 zijn de geprognosticeerde inkomsten bouwleges in beeld gebracht.

De verhoogde incidentele opbrengst in 2017 wordt veroorzaakt door de bouw van Thermen Berendonck. Vanaf 2020 verwachten we een daling in de structurele bouwleges, met name vanwege de terugloop van het aantal bouwgrondexploitaties.

Tabel 3-08: Inkomsten bouwleges

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Begroting 2016 (ADSD)	664	552	578	578
Hiervan structureel	450	450	450	450
Hiervan incidenteel	214	102	128	0
Kaderbrief 2017	929	640	555	356
Hiervan structureel	450	450	450	300
Hiervan incidenteel	479	190	105	56
Mutatie structureel	0	0	0	-150
Mutatie incidenteel	265	88	-23	56

In 2017 houden de geraamde kosten en legesinkomsten tegen het huidige tarief van 23 promille elkaar vrijwel in evenwicht. Er is geen sprake van overdekking van legesopbrengsten. Er is echter geen ruimte meer voorhanden voor een tariefsverhoging in 2017.

In onderstaande tabel 3-09 zijn de legestarieven 2016 van diverse gemeenten als referentiekader weergegeven.

Tabel 3-09: Leges regiogemeenten per € 100k bouwkosten

x € 1,-	2016
Gemeente Berg en Dal	2.300
Wijchen	2.300
Heumen	2.000
Nijmegen	2.400
Beuningen	2.600

3.09 Omgevingswet

In 2019 treedt de Omgevingswet in werking. Het wetsvoorstel is in maart 2016 door de Eerste Kamer aangenomen. De Omgevingswet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht. Tientallen wetten en Amvb's (Algemene maatregelen van bestuur) worden in één wet en vier Amvb's geïntegreerd met één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures. Er komen ook nieuwe instrumenten en (spel)regels, zoals het omgevingsplan, de omgevingsvisie en nieuwe hulpmiddelen, zoals een nieuw digitaal stelsel.

De omgevingswet vraagt vooral ook een andere manier van werken, waardoor een cultuuromslag nodig is: veel meer integraal werken en een andere werkwijze met meer participatie en co-creatie. Meer activiteiten worden door de Omgevingswet gereguleerd via algemene regels, waardoor minder vaak een vergunning nodig is. Dit betekent voor de gemeentelijke organisatie een verschuiving van focus op vergunningverlening naar planvorming enerzijds en naar toezicht en handhaving anderzijds. De planvorming is de basis voor de regels en met toezicht en handhaving wordt de naleving daarvan gecontroleerd.

De inwoners kunnen ook zelf alle regels inzien. De regels worden daartoe integraal digitaal beschikbaar gesteld op een begrijpelijke en transparante wijze, in het vernieuwde Omgevingsloket Online. Hiermee is een grote digitaliseringsslag gemoeid.

De beweging naar meer eenvoud, meer maatwerk, meer integraliteit en minder regels op het terrein van de fysieke leefomgeving is jaren geleden al ingezet met de Wabo (omgevingsvergunning) en wordt met de Omgevingswet verder verbreed. De Omgevingswet gaat uit van een nog meer integrale werkwijze. Die integraliteit betreft meerdere aspecten: de beleidsinhoud: afstemming tussen alle beleidsinhoudelijke disciplines op het domein van de fysieke leefomgeving. De werkprocessen: afstemming tussen sturing, beleidsvorming en uitvoering, maar ook met de relevante bedrijfsvoeringdomeinen: informatisering, organisatieontwikkeling/HRM, communicatie, juridische zaken, financiën et cetera. In de keten: samenwerking met bewoners, ondernemers, partners in de regio en partners in de keten.

Gelet hierop is het belangrijk om budget vrij te maken voor de voorbereiding op de invoering de komende jaren. De exacte omvang van de benodigde budgetten is afhankelijk van het ambitieniveau, de huidige manier van werken, het tempo en de mate waarin we als gemeente willen veranderen, de actuele opgave voor de komende jaren in het fysieke domein (herziening bestemmingsplannen, gebiedsontwikkeling, stakeholderanalyse) etc.

De financiële effecten van de Omgevingswet zijn in deze fase moeilijk te berekenen. Onder de wettelijke taak hebben we een inschatting gemaakt van de ICT component.

Daarnaast wordt in het incidentele perspectief de opstartkosten geraamd t.b.v. personele inzet.

M.b.t. de Omgevingswet is onlangs een bestuursakkoord gesloten over afdekking van lasten. Bij een gebrek aan informatie gaan we er voorsnog van uit dat de meerkosten afgedekt worden door dit akkoord (vanaf 2018).

De impact van de Omgevingswet op de legesinkomsten vanaf 2018 is op dit moment nog niet in te schatten.

3.10 Gemeentefonds

De opgenomen inkomsten uit het Gemeentefonds zijn ontleend aan de meicirculaire 2016. Na publicatie van de septembercirculaire 2016 herijken we ons meerjarenperspectief. De beslisnota van deze septembercirculaire ligt ter besluitvorming voor aan de Raad in de begrotingsvergadering in november a.s.

Tabel 3-10 ontwikkeling gemeentefonds

X € 1.000	2017	2018	2019	2020
Meicirculaire	51.958	52.318	52.368	52.486
Decembercirculaire	51.599	51.462	51.440	50.992
Mutatie	359	856	928	1.494
Taakmutaties	-622	-667	-653	-579
Vrij besteedbaar	-263	189	275	915
Vrijval stelpost Accres	0	400	522	0
Totaal mutatie	-263	589	797	915

Bovenstaande mutatie leidt tot een verslechtering van jaarschijf 2017 en een verbetering van de jaarschijven 2018 tot en met 2020. Voor een verdere toelichting op deze mutatie verwijzen wij u naar de beslisnota over de meicirculaire 2016, die gelijktijdig met deze kaderbrief aan de Raad is verzonden.

3.11 Prijscompensatie

Voor het bepalen van de prijscompensatie hanteren we de laatst bekende ontwikkelingen in de circulaire van het gemeentefonds. Immers, de ontwikkelingen van de inkomsten en uitgaven moeten in evenwicht zijn. De nu opgenomen percentages zijn ontleend aan de meicirculaire 2016. Bij de septembercirculaire 2016 actualiseren we de percentages.

Tabel 3-11a: Ontwikkeling reëel accres meicirculaire 2016 (jaar op jaar).

	2017	2018	2019	2020
Nominaal accres (inkomsten)	0,43%	1,28%	1,54%	2,21%
Loon- en prijsontwikkeling (uitgaven)	0,9%	1,4%	1,5%	1,5%
Reëel accres (saldo)	-0,47%	-0,12%	0,04%	0,71%

Tabel 3-11b: Ontwikkeling reëel accres meicirculaire 2016 (cumulatief).

	2017	2018	2019	2020
Nominaal accres (inkomsten)	0,43%	1,71%	3,25%	5,46%
Loon- en prijsontwikkeling (uitgaven)	0,90%	2,30%	3,80%	5,30%
Reëel accres (saldo)	-0,47%	-0,59%	-0,55%	0,16%

Op basis van deze meicirculaire wordt zowel de inkomsten- als kostenkant gemuteerd. Bij het opstellen van dit boekwerk zijn we voor het meerjarenperspectief uitgegaan van de in tabel 3-10c opgenomen percentages prijscompensatie.

Tabel 3-11c: Inzet cumulatieve prijscompensatie begroting 2017.

	2017	2018	2019	2020
Subsidie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
BRN	0,60%	2,00%	3,50%	5,00%
Contract	0,90%	2,30%	3,80%	5,30%
Overige	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Wij zijn voorstander om bij de toekenning van de loon- en prijscompensatie van de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen niet alleen rekening te houden met vorenstaande compensatie, maar hierbij ook rekening te houden met kortingen van het Rijk. Gezien dat dit laatste gesteund dient te worden door een meerderheid van de bij een gemeenschappelijke regeling aangesloten deelnemers gaan we uit voorzichtigheidsprincipe vooralsnog uit van het toekennen van de in tabel 3-10c opgenomen percentages bij het berekenen van de kosten van de gemeenschappelijke regelingen.

3.12 Formatiekosten inclusief overige personele kosten

Bij het opstellen van de Begroting 2017 gaan we uit van het begin 2016 gesloten cao-akkoord, dat loopt tot 1 mei 2017. Daarna houden we in de doorrekening nog rekening met de nullijn. In 2017 wordt het "individueel keuzebudget" (IKB) ingevoerd. Hierbij geldt, dat diverse arbeidsvoorwaarden tegen elkaar uitgeruild kunnen worden. De impact daarvan kunnen we op dit moment nog niet inschatten, maar omdat hierbij het principe van de loonsombenadering geldt, gaan we er vooralsnog vanuit, dat dit geen wezenlijke impact op de begroting zal hebben. Om te voldoen aan het toetsingskader van de provincie dient de in het Gemeentefonds opgenomen percentage voor loonontwikkeling gelijk te zijn aan de toegepaste indexatie aan de kostenkant. Daarvoor nemen we – naaste de bekende cao-wijzigingen – een stelpost op.

Tabel 3-12: Inzet cumulatieve looncompensatie Kaderbrief 2017.

	2017	2018	2019	2020
Loon periodiek	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%
Loon CAO	0,40%	0,00%	0,00%	0,00%
Stelpost indexering gemeentefonds	1,50%	1,90%	1,90%	1,90%

Tabel 3-13: Structurele formatiekosten inclusief overige personele kosten.

X € 1.000	2017	2018	2019	2020
Totaal Begroting 2016 (actueel, op basis van cao 1,5%)	15.755	15.961	16.186	16.512
Kaderbrief 2017 (cao)	15.498	15.547	15.546	15.609
Stelpost indexering gemeentefonds	262	535	814	1.098
Totaal kaderbrief 2017	15.760	16.082	16.360	16.707
Mutatie	-5	-121	-174	-195
In te vullen taakstelling (1)	0	0	0	0

(1) Op het totaal van de personeelskosten lag nog een structurele taakstelling van € 130k. Het college stelt voor deze taakstelling niet in te vullen en als uitzetting op te nemen in het meerjarenperspectief (onontkoombare kostenuitzetting)

3.13 Kapitaallasten

Bij het opstellen van de Begroting 2017 gaan we uit van een rentepercentage voor vervanging- en uitbreidingsinvesteringen van 4,00 procent. Het effect van de BBV

wijzigingen ten aanzien van de rente toerekening zijn in onderstaande cijfers niet meegenomen. Dit wordt later in het begrotingsproces doorgerekend.

Tabel 3-14: Kapitaallasten.

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Begroting 2016 ADSD 3.12	6.063	5.919	5.869	5.809
ADSD effecten investeringen	-46	-46	-46	-46
Totaal MJB 2016	6.017	5.873	5.824	5.763
Kaderbrief 2017	6.001	5.926	5.876	5.788
Mutatie	16	-53	-52	-25

Bovenstaande mutatie leidt tot een verbetering van jaarschijf 2017 en een verslechtering van de jaarschijven 2018 tot en met 2020.

3.14 Renteresultaat

De BBV wordt op het gebied van rente gewijzigd per 1-1-2017. De systematiek van rentetoerekening en -berekening wijzigt. Er wordt nu met een vaste omslagrente gerekend o.b.v. het werkelijk (begrote) renteresultaat. De toe te rekenen rente aan de activa verandert hierdoor. Waar we voorheen uitgingen van standaard 4% rentetoerekening aan de kapitaalslasten, komen de eerste berekening nu aanzienlijk lager uit. Omdat een deel van de doorberekende rente afgedekt wordt uit de tarieven (riool/afval), voorzien we een nadelig weglekeffect. In deze fase ramen we dit op € 300k.

Tabel 3-15: Renteresultaat.

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Begroting 2016	2.527	2.434	2.443	2.101
Waarvan structureel	2.239	2.203	2.184	2.101
Waarvan incidenteel	288	231	259	0
Kaderbrief 2017	2.227	2.134	2.143	2.101
Waarvan structureel	2.227	2.134	2.143	2.101
Waarvan incidenteel	0	0	0	0
Mutatie				
Waarvan structureel	-12	-69	-41	0
Waarvan incidenteel	-288	-231	-259	0

Door het gevoerde beleid is deze daling nauwelijks merkbaar in het structurele perspectief. Het effect is voelbaar merkbaar in het incidentele perspectief.

3.15 Onroerend Zaak Belasting

De basis voor de meerjarenraming OZB is het jaar 2016. In deze nota gaan we uit van het verwachte bedrag in 2016 (basis maandrapportage maart). De opbrengsten OZB worden jaarlijks gecorrigeerd voor de verwachte prijscompensatie. We gaan nu uit van de percentages zoals genoemd in de meicirculaire 2016. Onderstaande percentages worden bij de septembercirculaire 2016 opnieuw getoetst aan de dan gehanteerde percentages. Door alleen de standaard-indexatie op te nemen in de bepaling van de OZB-opbrengst, voldoen we aan de door de Raad aangenomen motie bij behandeling van de Begroting 2016 (15 AZ 159, motie 1).

Tabel 3-16: Meerjarenperspectief inkomsten OZB.

x € 1.000	index %	2017	2018	2019	2020
Totaal Begroting 2016		7.553	7.590	7.627	7.665
Basis		7.516	7.516	7.516	7.516
Herijking basis		113	113	113	113
Bijgestelde Basis		7.629	7.629	7.629	7.629
Index 2017	0,90%	69	69	69	69
Index 2018	1,40%		108	108	108
Index 2019	1,50%			117	117
Index 2020	1,50%				119
Totaal Kaderbrief 2017		7.698	7.805	7.923	8.041
Mutatie		145	215	296	376

De mutatie leidt in het gehele meerjarenperspectief tot een verbetering.

3.16 Tarieven en leges

Reinigingsheffing

De ontwikkelingen op het gebied van de afvalinzameling, scheiding en verwerking zijn onderhevig aan veel veranderingen. Een transitie van het oude denken in afval naar het nieuwe denken in grondstoffen. Met de invoering van Diftar is daar een goede start mee gemaakt. Veel gemeenten zijn of stappen over naar een inzamelsysteem van omgekeerd inzamelen. Voor Wijchen is dit moment nog te vroeg om de stap naar Omgekeerd inzamelen in één keer te zetten. Hiervoor is de hoeveelheid restafval nog te groot. Wel kunnen er stappen gezet worden in de juiste richting. Zoals het verlagen van de inzamelfrequentie van restafval en papier en plastic inzamelen in containers enz.

Momenteel vindt er een onderzoek plaats naar de mogelijkheden om te komen tot die andere manier van inzamelen. In september zal de raad via een beslisnota worden gevraagd daar keuzes in te maken. Een eerste verkenning laat zien dat de komende jaren extra investeringen nodig zijn. Investerings in inzamelcontainers, ondergrondse inzamelssystemen enz. Op termijn nemen de kosten af, met name vanwege de lagere verwerkingskosten. De exacte hoogte van de investeringen nu is nog niet duidelijk. Dit is mede afhankelijk van de keuzes van de raad.

We willen vooralsnog de huidige grondslagen van de tarieven in stand houden, totdat we een stabiel beeld hebben van de afvalstromen in onze gemeente. Dit betekent dat de systematiek van toerekenen van kosten naar vaste en variabele heffing gehandhaafd blijft evenals het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. De verwachte prijsindexeringen van onze leveranciers, en de ontwikkelingen van het areaal zullen vertaald worden in de tarieven. Wij hebben nog steeds het motto "de vervuiler betaald" hoog in het vaandel en willen dit verder verankeren in 2017.

Tegemoetkoming afvalstoffenheffing.

Gezien het beperkte overschot in de jaarrekening 2015, en de reeds gedeeltelijke inzet hiervan, zien wij geen mogelijkheid om dit jaar een eenmalige tegemoetkoming toe te kennen.

Rioolrecht

De rioolheffing wordt geheven ter dekking van de kosten van de riolering. De Raad heeft besloten om de rioolheffing kostendekkend te maken, inclusief de BTW-component. Deze

kostendekkendheid wordt bereikt via een ingroeipad. Volgens de huidige planning is dit in 2017 het geval.

Hondenbelasting (neutraal voor de gemeente)

De hondenbelasting in Wijchen is kostendekkend, dit principe willen we handhaven. In de geactualiseerde beleidsnota hondenuitlaatbeleid wordt uitvoerig ingegaan op de effecten op de tarieven derhalve willen we hier volstaan met een verwijzing naar de beleidsnota.

Toeristenbelasting

Om de ondernemers gelegenheid te geven om te kunnen anticiperen op de jaarlijkse bijstelling van de tarieven worden deze bij het vaststellen van de begroting vastgesteld voor het basisjaar +1 (2015 +1 = 2016). Bij de behandeling van de Begroting 2014 heeft de Raad, na initiatief uit de branche, ingestemd met het afronden van de tarieven op veelvouden van € 0,05. In het jaarlijks te hanteren rekenmodel indexeren we de niet afgeronde bedragen. Na indexatie ronden we de tarieven af op veelvouden van € 0,05.

Voor het rekenmodel gaan we uit van de niet afgeronde berekeningen. We volgen daarbij de prijsindexen, welke ook voor onze kostenontwikkeling geldt. In tabel 3-30 treft u een overzicht aan van de berekende tarieven conform beide methodieken. Bij de tariefsvaststelling 2017 zullen we gelijktijdig de tarieven 2018 berekenen.

Tabel 3-17: Tarieven toeristenbelasting.

x € 1,-	2017		2018*	
	Niet afgerond	Afgerond	Niet afgerond	Afgerond
Tarief per overnachting	0,70	0,70	0,70	0,70
Tarief per overnachting op vaste standplaats	0,44	0,45	0,44	0,45

* bij het vaststellen van het definitieve tarief zal het indexpercentage worden herijkt aan de hand van de septembercirculaire 2016.

Marktgelden (ROB)

In december 2016 stelt de Raad de Verordening Marktgelden vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we uit van een prijsindex van 0,9%. Daarnaast zal rekening gehouden worden met de mate van kostendekkendheid van de marktgelden.

Reclamebelasting

In Wijchen wordt reclamebelasting geheven voor het centrumgebied en de bedrijventerreinen Bijsterhuizen en Wijchen-Oost. De reclamebelasting dient ter dekking van specifieke activiteiten van de afgebakende gebieden, welke we via subsidie aan de stichtingen verstrekken. In december 2016 stelt de Raad de Belastingverordening vast. We houden bij de vaststelling van de tarieven rekening met verrekeningen over oude jaren.

Overige legestarieven

In december 2015 stelt de Raad de Legesverordening vast. Als leidraad voor de calculaties gaan we nu uit van een prijsindex van 0.9%.

3.17 IBOR

Bestrijding onkruid op verhardingen/verbod gebruik van glysofaat

Vanaf 9 maart 2016 mag onkruid slechts bestreden worden op niet chemische wijze. De kosten voor het op niet chemische wijze bestrijden van onkruid op kwaliteitsniveau B ramen wij op circa € 210k, hetgeen leidt tot een structurele uitzetting van € 90k. Voor het jaar 2017 kan dit worden opgevangen i.v.m. uitgestelde oplevering van fase 6 op Bijsterhuizen.

Bermen buitengebied

Daarnaast ligt er het verzoek van de Raad inzake aanpak bermen in het buitengebied. De benodigde structurele uitzetting van € 300k is echter niet binnen de bestaande budgetten op te vangen. Dit noopt ons om een pas op de plaats te maken m.b.t. dit verzoek. In het incidentele perspectief is voor 2017 een bedrag van € 150k als gewenst geormerkt. Afdekking van dit bedrag wordt meegenomen in het vervolg van het begrotingstraject.

Overig meerjarenperspectief IBOR

De vraag ligt voor of wij, binnen de beschikbare middelen, in staat zijn om het huidige kwaliteitsbeeld te handhaven. De afgelopen jaren hebben wij de bezuinigingstaakstelling op groen op kunnen vangen door een zeer lage inschrijving. In 2016 besteden we het machinaal groenonderhoud opnieuw aan. Daarbij bestaat het risico dat de aanbesteding op het groen negatief uit gaat pakken, omdat de uitvoerder van het huidige bestek machinaal groenonderhoud 3 jaar geleden een miljoen euro (over drie jaar) lager zat bij de aanbesteding ten opzichte van de toenmalige nummer twee en drie. In het najaar van 2016 wordt ook het bestek van de Openbare verlichting voor 2017 opnieuw aanbesteed. Het vigerende bestek is destijds zeer scherp aanbesteed. Het is reëel te veronderstellen dat ook deze aanbesteding voor 2017 hoger uitvalt.

Het bovenstaande in relatie tot het nu gepresenteerde meerjarenperspectief heeft tot gevolg dat we de ontwikkelingen rondom het Ibor nog nadrukkelijker moeten volgen voor de behandeling van de Begroting 2018. Daartoe stellen we een separate notitie op. In eerste instantie was deze notitie voorzien voor de Begroting 2017. Een latere implementatie van het planningspakket Castor heeft echter tot uitstel geleid. In afwachting van de notitie hanteren we evenals bij de Begroting 2016 het standpunt dat uitzettingen binnen het IBOR opgevangen dienen te worden.

3.18 BBV en technische correcties

Het BBV heeft met ingang van de Begroting 2017 een aantal wijzigingen doorgevoerd, waar gemeenten zich aan dienen te houden. Deze wijzigingen hebben impact op de presentatie van cijfers, maar kunnen effect hebben op de tarieven en daarmee het begrotingssaldo. Dit effect is in dit stadium nog niet in euro's uit te drukken. De belangrijkste wijzigingen betreffen de notitie Overhead en notitie Rente en de totstandkoming van voorgeschreven taakvelden en prestatie indicatoren. Vanaf de Begroting 2017 worden de kosten van overhead in een apart programma opgenomen. Dit betekent dat de kosten voor de backoffice (huisvesting, personeelszaken, ICT) niet meer via doorberekende kosten op de producten/programma's worden gepresenteerd. Op de producten/programma's vind je dan alleen de directe kosten (inclusief beleidsmatig werk) voor de betreffende taken.

Het BBV schrijft daarnaast een set taakvelden voor, vergelijkbaar met het niveau van de huidige productindeling, waarop de begroting en jaarrekening verantwoord dient te worden. Daarbij zijn ook prestatie indicatoren voorgeschreven. Op deze manier wordt de vergelijkbaarheid tussen gemeenten vergroot.

Onder deze rubriek verantwoorden we nu een aantal technische correcties en afrondingsverschillen ten opzichte van de Begroting 2016. De impact van de notitie Rente nemen we in het verdere traject van de begroting mee op de specifieke onderdelen.

Eerste berekeningen geven een negatief beeld, bijvoorbeeld impact renteresultaat.

3.19 Dekking uit bouwgrondexploitaties / investeringen

In de Begroting 2017 zijn opbrengsten opgenomen uit de Bouwgrondexploitatie en investeringsprojecten. Deze opbrengst wordt gegenereerd door het doorbelasten van personele kosten (RME/OW en overheadkosten).

Tabel 3-18: Doorbelaste kosten aan Bouwgrondexploitatie en Investeringsprojecten.

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Bouwgrondexploitatie	339	341	338	338
Investeringsprojecten	188	191	194	194
Raming bijstelling	-100	-100	-100	-100
Totaal Begroting 2016	427	432	432	432
Kaderbrief 2017	427	432	432	432
Mutatie	0	0	0	0

In de rapportages 2016 worden minder uren gerealiseerd dan aangenomen in de begroting. Vanaf jaarschijf 2017 was deze daling al voorzien, dus hebben we op dit moment geen aanleiding de (urenraming) bij te stellen. In het vervolg van het begrotingstraject wordt in detail de urenraming opnieuw beoordeeld en worden eventuele mutaties meegenomen.

3.20 Inkrimpingen

Zie voor een specificatie van de inkrimpingen bijlage 2.

Tabel 3-19: Inkrimpingen.

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Totaal	256	220	66	66

Het bovenstaande leidt tot een verbetering van het gehele meerjarenperspectief.

3.21 Uitzettingen

De hier gepresenteerde uitzettingen hebben een onontkoombaar karakter, of komen voort uit areaaluitbreidingen. Zie voor de specificatie bijlage drie tot en met zes.

Tabel 3-20: Uitzettingen.

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Onontkoombaar, bijlage 3	283	330	330	331
Areaaluitbreidingen, bijlage 4	5	5	5	5
Nieuwe wettelijke taak, bijlage 5	22	22	22	22
IBOR, bijlage 6	0	0	0	0
Totaal	310	357	357	358

Bovenstaande mutatie betekent een verslechtering van het gehele meerjarenperspectief.

3.22 Nieuw Beleid

Er is geen nieuw beleid opgenomen in het meerjarenperspectief. Het door het college gewenst nieuw beleid is opgenomen in bijlage 8. In het verdere verloop van het begrotingsproces bezien we de mogelijkheden van dekking. Integrale afweging van nieuw beleid stellen we dan ook uit tot de begrotingsvergadering.

3.23 Bezuinigingstaakstelling coalitieakkoord

Om de onroerend zaak belasting niet verder dan noodzakelijk te laten stijgen, is in het coalitieakkoord opgenomen dat we waarschijnlijk € 200k aan structurele bezuinigingen per jaar nodig hebben tot 2020 om tegenvallers op te kunnen vangen van maatregelen van het rijksbeleid en onrealiseerbare bezuinigingstaakstellingen, die al opgenomen zijn in ons meerjarenperspectief. Daarnaast is er door de veranderende samenleving altijd nieuw beleid nodig. De gerealiseerde inkrimpingen in het begrotingstraject vanaf de kaderbrief voldoen aan onze doelstellingen. Vooralsnog nemen we dan ook geen aanvullende taakstellingen op in het voorliggende meerjarenperspectief.

Tabel 3-21: Bezuinigingstaakstelling coalitieakkoord.

X € 1.000	2017	2018	2019	2020
Taakstelling	600	800	800	800
Gerealiseerd in de begroting 2016	495	493	493	493
Restant Begroting 2016	105	307	307	307
Kaderbrief 2017	256	220	66	66
Restant kaderbrief 2017	0	87	241	241

4. Provinciaal Toezicht

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Wijchen te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De provincie heeft in maart het toetsingskader 2017 bekend gemaakt om in aanmerking te komen voor repressief toezicht. Te weten:

- De begroting 2017 dient (naar oordeel Provincie) structureel en reëel in evenwicht te zijn. Als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2020 tot stand zal komen;
- De jaarrekening 2015 behoort structureel en reëel in evenwicht te zijn. Indien de jaarrekening niet in evenwicht is, zal het structureel tekort worden betrokken bij het onderzoek van de begroting 2017. Dit betekent dat in de jaarrekening inzicht moet worden gegeven in het structurele en incidentele aandeel van het tekort;
- Indien de begroting voor 2017 niet structureel en reëel in evenwicht is, maar aannemelijk is gemaakt dat dit evenwicht pas in de meerjarenraming (2020) tot stand wordt gebracht, heeft dit extra aandacht van de toezichthouder tot gevolg tijdens het begrotingsproces 2018. Daarbij zal worden gekeken of er sprake is van een opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Hiermee wordt bedoeld dat, indien de begroting van 2018 niet structureel en reëel in evenwicht is, tenminste de jaarschijven 2020 en 2021 van de meerjarenraming 2018-2021 structureel en reëel in evenwicht dienen te zijn om opnieuw voor repressief begrotingstoezicht in aanmerking te komen. Het kan dus niet zo zijn dat alleen de jaarschijf 2021 in evenwicht is, dan is er namelijk sprake van een opschuivend perspectief. Ditzelfde kan van toepassing zijn wanneer in eerdere jaren al sprake is geweest van een sluitend meerjarenperspectief, dat telkens opschuift.

Om de provinciale toets te doorstaan, mogen er – in ieder geval in het eerste jaar van ons perspectief – geen stelposten meer zijn opgenomen die niet zijn onderbouwd met concrete maatregelen.

De omvang van de stelpost 2017 ad € 199k leidt bij eliminatie tot een negatief saldo (tabel 3-01 toont een positief structureel saldo van € 116k in de jaarschijf 2017). Dit verdient aandacht in het vervolg van het begrotingstraject.

In tabel 4-01 treft u een overzicht aan van de stelposten die opgenomen zijn in het meerjarenperspectief 2017-2020.

Tabel 4-01: Overzicht stelposten (x € 1.000).

	2017	2018	2019	2020
Heroriëntatie ambtelijke organisatie fase 2 (1)	0	0	0	0
Bijzondere bijstand (paragraaf 3.01)	0	0	0	221
WWB Inkomensdeel (paragraaf 3.02)	199	703	1.349	1.607
	199	703	1.349	1.828

- (1) Deze stelpost (was € 130k) is als uitzetting opgenomen in het meerjarenperspectief, daarmee vervalt de stelpost.

5. Incidenteel meerjarenperspectief

Bijlage 1 omvat een gedetailleerd bijgesteld overzicht van de raming incidentele kosten en opbrengsten. Per saldo geeft dit onderstaand perspectief.

Tabel 5-01: Saldo incidentele kosten en opbrengsten.

X € 1.000	2017	2018	2019	2020
Begroting 2016 (ADSD)	-164	-224	377	0
Begroting 2016 afdekking Algemene Reserve	164	224	0	0
Saldo Begroting 2016 (ADSD)	0	0	377	0
Kaderbrief 2017	-1.009	-367	95	56
Onttrekking Algemene Reserve	1.009	367	0	0
Saldo Kaderbrief 2017	0	0	95	56
Mutatie	0	0	-282	56

Tabel 5-02: Mutaties incidentele kosten en opbrengsten 2017 t/m 2020 ten opzichte van Begroting 2016.

X € 1.000	2017	2018	2019	2020
Bouwleges	265	88	-23	56
Huis van de gemeente	-242	0	0	0
Rente resultaat	-288	-231	-259	0
Omgevingswet	-80	0	0	0
Samenwerking Druten	-500	0	0	0
Totaal mutatie ten opzichte van Begroting 2016	-845	-143	-282	56
Onttrekking Algemene Reserve	845	143	0	0
Totaal mutatie	0	0	-282	56

Het incidenteel meerjarenperspectief bestaat uit de posten opgenomen in de Begroting 2016, aangevuld met onontkoombare kostenuitzettingen. Voor een uitsplitsing van individuele posten verwijzen we naar bijlage 1 en bijlage 7.

Daarnaast zijn er incidentele kostenposten waarvoor in het vervolg van het begrotingstraject aanvullende dekking dient te worden gevonden. Deze posten zijn opgenomen in bijlage 9 en dus vooralsnog niet opgenomen in het huidige incidentele perspectief.

Aanvullende toelichting op tabel 5-02 en bijlage 1:

Tabel 5-03: Winstuitkering Bijsterhuizen.

X € 1.000	2017	2018	2019	2020
Begroting 2016	250	750	2.000	2.000
Kaderbrief 2017	250	750	2.000	2.000
Mutatie	0	0	0	0

De winstuitkeringen zijn bijgesteld op basis van het door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling vastgestelde meerjarenperspectief. Het meerjarenperspectief is gebaseerd op de vastgestelde planexploitatie tot 2023. Vanaf 1-1-2016 is er sprake van vennootschapsplicht voor de GR Bijsterhuizen. De in de tabel opgenomen bedragen zijn niet gecorrigeerd voor afdracht vennootschapsbelasting.

6. Eindsaldo structurele en incidentele begroting 2017-2020

In tabel 6-01 is het totale meerjarenperspectief samengevat.

Tabel 6-01: Saldi begroting 2017-2020

X € 1.000	2017	2018	2019	2020
Structureel (tabel 3-01)	116	623	340	262
Incidenteel (tabel 5-01)	0	0	95	56
Bouwgrond exploitatie (tabel 9-01)	37	1.980	0	0
Saldo	153	2.603	435	318

Meerjarenperspectief

Het nu gepresenteerde meerjarenperspectief geeft aan dat we structureel in balans zijn. Voorwaarde is wel dat we de in dit meerjarenperspectief opgenomen taakstellingen realiseren.

Bij het opstellen van geschetst meerjarenperspectief is geen rekening gehouden met de financiële impact van in paragraaf 8-3 opgenomen gewenste projecten. Verder is in het voorliggende perspectief geen structureel nieuw beleid opgenomen (bijlage 8). Dit geldt ook voor de incidentele posten welke niet afgedekt zijn (bijlage 9).

7. Verloop Algemene Reserve

Onderstaand treft u het verloop aan van de Algemene Reserve.

Op basis van het eindsaldo Jaarrekening 2015 is het verloop van de Algemene Reserve in tabel 7-01 weergegeven. (Zie ook bijlage 10).

Tabel 7-01: Verloop Algemene Reserve, (stand 31 december).

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Begroting 2016 (ADSD)	11.139	11.610	16.574	16.574
Kaderbrief 2017-2020	11.357	11.678	16.281	18.716
Mutatie	218	68	-293	2.142

Het verloop van de Algemene Reserve ligt in lijn met de Begroting 2016. De mutatie in 2020 wordt veroorzaakt door een verwachte winstneming Bijsterhuizen (€ 2 miljoen), welke niet in het perspectief van de Begroting 2016 was opgenomen.

In de door de Raad voorgelegde jaarrekening 2015 ligt de ondergrens van de Algemene Reserve op € 9,2 miljoen (saldo ingecalculeerde risico's verhoogd met saldo ondergrens inwoners).

In tabel 7-02 hebben wij het verloop van de Algemene Reserve afgezet tegen het vernieuwde risicoprofiel.

Tabel 7-02: Algemene Reserve t.o.v. risicoprofiel, (stand 31 december).

x € 1.000	2017	2018	2019	2020
Bijgestelde stand Algemene Reserve (zie tabel 7-01)	11.357	11.678	16.281	18.716
Gewenste ondergrens (risicoprofiel)	9.206	9.206	9.206	9.206
Surplus	2.151	2.472	7.075	9.510

Uit tabel 7-02 komt een positief beeld van de opbouw van de Algemene Reserve naar voren ten opzichte van de gewenste ondergrens. Dit surplus maakt het mogelijk om invulling te geven aan gewenste projecten zonder dekking. Prioritering en fasering van gewenste projecten zonder dekking is echter noodzakelijk.

Nadrukkelijk merken we op dat de opbouw van de Algemene Reserve mede afhankelijk is van de resultaten van de bouwgrondexploitatie (hoofdstuk 9) en de winstuitkeringen Bijsterhuizen (tabel 5-03). In het voorliggende perspectief ligt deze afhankelijkheid nadrukkelijk in 2019 en 2020. De hardheid van deze ramingen hangt nauw samen met de economische omstandigheden. Bij achterblijvende of uitgestelde opbrengsten vertraagt ook de opbouw van de Algemene Reserve. Uiteraard zijn we ook afhankelijk van onze begrotingsdiscipline en prioritering van nieuw beleid. Tot slot beïnvloedt het onttrekken van middelen aan de Algemene Reserve nadrukkelijk in negatieve zin het gepresenteerde renteresultaat.

8. MeerjarenInvesteringsOverzicht (MIO)

8.1. Inleiding

Met dit MIO geven we inzicht in de financiële aspecten van de grote projecten binnen de gemeente Wijchen. Vooral de afdekking van nog niet gedekte projecten, die een keuze noodzakelijk maken in prioritering van projecten is van belang.

8.2. Gedekte projecten.

Tabel 8-01 geeft een overzicht van door de Raad geaccordeerde projecten. Overigens is niet bij alle bijdragen van derden ook 100% zeker of we die ook (geheel) zullen ontvangen. Hier is dus sprake van een financieel risico.

Tabel 8-01: Dekking van projecten (x € 1.000).

Nr.	Projectnaam	Begroot	Gedekt	Financieringsbron
1.	Wijchen21	10.938	800 7.513 1.500 700 425	Risicoreserve Reserve (bouw) Kapitaallasten Reserve (ICT) Reserve (Organisatie)
2.	Keerspoor	9.610	8.894 218 96 402	Aangevraagde subsidies Voorzieningen Ibor Afkoppelsubsidie riolering, gemeentelijke bijdrage Bijdrage prorail fietsklemmen en kluizen
3.	MFA Batenburg	1.500	1.500	Afgedekt door kapitaalslasten
4.	Ontwikkeling Hernen/Bergharen	500	500	Incidenteel perspectief 2016-2017
	Totaal	22.548	22.548	

8.3. Gewenste projecten

Na het vaststellen van de Begroting 2016 blijft de wereld niet stilstaan. Wensen van het college en wensen en opdrachten van de Raad houden de bestuurlijke wereld dynamisch. We blijven dan ook de komende jaren werken aan ideeën en wensen waarmee nu geen rekening is gehouden in de Begroting 2016. Een overzicht, niet uitputtend en in willekeurige volgorde, van deze aanvullende opgaven:

- Tweede ontsluitingsweg Kerkeveld, bij financiële haalbaarheid uitvoering 2019 of eerder. Mogelijkheden onderzoeken aansluiting aanpassing Graafseweg door Provincie. Uitzetting structurele lasten worden meegenomen in de nog op te stellen nota Ibor (2017);
- Aanpassingen raadszaal, exclusief microfoons (wens raad);
- Aanpassingen overig kasteel (wens raad);

9. Bouwgrondexploitatie

In het boekwerk "Anders Denken, Samen Doen" begroting 2016 is in hoofdstuk 9 een overzicht opgenomen van de te verwachte resultaten van de verschillende grondexploitaties. Tabel 9-01 geeft een geactualiseerd beeld. Conform besluitvorming wordt het resultaat van de Bouwgrondexploitatie toegevoegd aan de Algemene Reserve. Op basis van de bijgestelde grondexploitaties kan op termijn in totaliteit € 342k meer toegevoegd worden aan de Algemene Reserve. In tabel 9-01 is vanaf de jaarschijf 2017 geen raming opgenomen voor inkomsten uit verkoop verspreide percelen, omdat de inkomsten niet zijn in te schatten. De verwachting is dat er nauwelijks inkomsten te verwachten zijn vanaf 2017.

Tabel 9-01: Beoogd resultaat vastgestelde grondexploitaties x € 1.000 (op eindwaarde).

Nr	Complex	Totaal	2016	2017	2018	2019	2020	>2020
1	Tuin van Woezik	-507	0	-507	0	0	0	0
2	Huurlingsedam (fase 1 +2) (1)	0	0	0	0	0	0	0
3	Huurlingsedam 74	20	0	0	20	0	0	0
4	Woeziksestraat 339	427	427	0	0	0	0	0
5	Klapstraat	37	0	37	0	0	0	0
6	Lambrasse Food en Fitness	0	0	0	0	0	0	0
7	MOB-complex	0	0	0	0	0	0	0
8	Hoge Rot fase 2	0	0	0	0	0	0	0
9a	Oostflank 1e fase, eerste deel	0	0	0	0	0	0	0
9b	Oostflank 1e fase, Urban Villa 2	1.100	0	0	1.100	0	0	0
9c	Oostflank, locatie Urban Villa 3	857			857			
10	Woningbouw Balgoij	0	0	0	0	0	0	0
11	Beuningsesteeg	3	0	0	3	0	0	0
12	Afgewikkelde projecten	0	0	0	0	0	0	0
13	Incidentele grondverkopen	100	100	0	0	0	0	0
	Totaal exploitaties	2.037	527	-470	1.980	0	0	0
	Voorziening Tuin van Woezik (balans)	507		507				
	Totaal Kaderbrief 2017	2.544	527	37	1.980	0	0	0
	Begroting 2016 (ADSD)	2.202	234	0	11	1.957	0	0
	Mutatie	342	293	37	1.969	-1.957	0	0

Bijlagen

- Bijlage 1 : Incidenteel perspectief 2017-2020
- Bijlage 2 : Inkrimpingen; Budgetruimte en extra inkomsten
- Bijlage 3 : Uitzettingen, onontkoombaar
- Bijlage 4 : Uitzettingen, areaal
- Bijlage 5 : Uitzettingen, nieuwe wettelijke taak
- Bijlage 6 : IBOR
- Bijlage 7 : Mutaties incidenteel perspectief
- Bijlage 8 : Aangehouden nieuw beleid (vooralsnog niet toegekend)
- Bijlage 9 : Aangehouden incidentele posten (vooralsnog niet toegekend)
- Bijlage 10 : Verloop Algemene Reserve

Bijlage 1: Incidenteel perspectief 2017-2020

Incidenteel meerjarenperspectief 2017-2020	2017	2018	2019	2020
BEGROTING 2016, ADSD2				
Verbruikerslasten Molenhuis	-13.000			
Gevolgen kostenverdeelstaat	-2.299			
Inzet extra personeel MIG-W	-50.000			
IHP dotatie	-363.500	-200.000		
Versterking jeugdbeleid	-50.000	-50.000		
Ondersteuning passend onderwijs	-10.000			
Vertraging investering kapitaallasten	50.000			
Kwaliteitsinstandhouding Bijsterhuizen	248.000	118.000		
Te verwerven groen percelen Bijsterhuizen	150.000	322.000		
Bestemmingsreserve groen percelen Bijsterhuizen	-150.000	-322.000		
Leefbaarheid Bergharen / Hernen	-250.000			
Kasteeltuin	-200.000			
Oosterpark		-400.000		
Renovatieplan sportvelden actualisatie			-10.000	
Schuldhelpverlening zelfstandigen	-25.000	-25.000		
KADERBRIEF 2017-2020				
Winstuitkering Bijsterhuizen	250.000	750.000	2.000.000	2.000.000
Winstuitkering Bijsterhuizen naar Algemene Reserve	-250.000	-750.000	-2.000.000	-2.000.000
Omgevingswet	-80.000	-80.000	-45.000	-35.000
Omgevingswet uit bestuursakkoord afgedekt	0	80.000	45.000	35.000
Uitbreiding reserve duurzaamheidslening	-200.000	-200.000	-200.000	0
Dekking reserve duurzaamheidslening	200.000	200.000	200.000	0
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	-300.000	-300.000	0	0
Dekking verduurzaming maatschappelijk vastgoed	300.000	300.000	0	0
Volkshuisvesting	-300.000	-200.000	0	0
Dekking uit reserve duurzaamheidslening	300.000	200.000	0	0
Afkoppelbijdrage	-150.000	0	0	0
Afdekking afkoppelbijdrage uit reserve rioolheffing	150.000	0	0	0
Samenwerking Druten	-500.000	0	0	0
Bouwleges 3.08	479.000	190.000	105.000	56.000
Huis van de gemeente 3.06	-242.000	0	0	0
Rente resultaat 3.14	0	0	0	0
Subtotaal	-1.008.799	-367.000	95.000	56.000
Af te dekken uit Algemene Reserve	1.008.799	367.000	0	0
Saldo incidenteel	0	0	95.000	56.000

Bijlage 2: Inkrimpingen; Budgetruimte en extra inkomsten

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
1	Voordeel op facilitaire kosten, per saldo.	Beveiliging en schoonmaakkosten (kasteel, en werf) zijn inmiddels hoger dan begroot. Het voordeel op het nieuwe postcontract kan deze kosten compenseren en dan blijft er nog een structureel voordeel.	Budgetruimte	S	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
2	Bestemmingsreserve actualiseren bestemmingsplannen	De dotatie aan de reserve Bestemmingsplannen van structureel € 40k is twee keer opgenomen in de meerjarenbegroting 2016.	Budgetruimte	S	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
3	Huur/Pachtkomsten	De totale huurinkomsten zijn structureel hoger dan begroot, dit na aftrek van de lagere verhuurinkomsten van de gymzalen en de noodzakelijke onderhoudskosten.	Extra inkomsten	S	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
4	Onderhoud Parkeerkelder	De oplevering van de parkeerkelder wordt verwacht rond 1-1-2019. De structurele onderhoudslasten zijn al geraamd, maar gaan pas per 2019 daadwerkelijk lopen.	Budgetruimte	S	€ 152.258	€ 153.019	€ 0	€ 0
5	Structurele lasten MFA Batenburg	Bij de Begroting 2016 werd voor MFA Batenburg vanaf 2017 gerekend met structurele lasten in de vorm van onderhoud en afschrijving. Definitieve besluitvorming moet nog geschieden, we rekenen op vrijval van structurele lasten voor 2017.	Budgetruimte	S	€ 37.500	€ 0	€ 0	€ 0
6	Dienstverleningsovereenkomst SSW	De afgesloten DVO vanaf 2015 geeft (door hogere inzet) een hogere opbrengst. Dit bedrag is aangepast o.b.v. afrekening 2015.	Extra inkomsten	S	€ 5.490	€ 5.490	€ 5.490	€ 5.490
7	BTW compensatiefonds van VNG-projecten	Hogere teruggaaf te verwachten van de BCF, van projecten die via de VNG (KING) lopen en waarvoor bedragen zijn uitgenomen uit het gemeentefonds.	Budgetruimte	S	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
TOTAAL					€ 256.248	€ 219.509	€ 66.490	€ 66.490

Bijlage 3: Onontkoombaar

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
1	Huuropbrengsten gemeentekantoor	Talis gaat mee naar Het Huis van de Gemeente. Tweestromenland niet. Heeft al opgezegd. Tweestromenland gaat naar Mozaïek op het moment dat wij ook vertrekken uit huidige Gemka.	Onontkoombaar	S	€ 6.020	€ 6.020	€ 6.020	€ 6.020
2	Kermis	De kermisopbrengsten staan al jaren onder druk. Evenals de kosten voor electra. We zien nu een stabilisatie van de kosten en opbrengsten, waarbij we structureel ongeveer € 10k tekort zullen komen. We kunnen onderzoeken of een aggregaat in plaats van een electrakast voordeliger is. Immers, we betalen een heel jaar ook vastrecht en de kermis is maar een paar dagen per jaar. Electra doorbelasten aan exploitanten is geen optie. dat zal van de staangelden weer af gaan.	Onontkoombaar	S	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
3	Kermis doorbelasting exploitanten	Gefaseerd de uitzetting in rekening brengen bij de exploitanten. Risico bestaat tot tariefsverhoging van de attracties.	Onontkoombaar	S	-€ 5.000	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000
4	Contributie Vereniging Gelderse gemeenten	Deze is nooit begroot en heeft elk jaar tot overschrijding geleid.	Onontkoombaar	S	€ 2.050	€ 2.050	€ 2.050	€ 2.050
5	VVE indicatiestelling binnen maatwerk Jeugdgezondheidszorg	VVE indicatiestelling door de GGD (doen zij al enkele jaren met succes) is afgelopen jaren door een administratieve fout niet in rekening gebracht. De GGD wil dat niet met terugwerkende kracht, maar wel per 2016 herstellen. In 2016 hebben we dit in bestaande middelen opgevangen, maar graag deze middelen vanaf 2017 structureel toevoegen aan het budget maatwerk jgz. Nu is dat € 17.400, plus VVE indicatiestelling zou dat € 19.600 moeten zijn.	Onontkoombaar	S	€ 2.200	€ 2.200	€ 2.200	€ 2.200
6	VVE indicatiestelling afdekken binnen WMO (oud)	De GGD valt binnen het brede WMO budget. De extra kosten voor indicatiestelling daarbinnen op te vangen.	Onontkoombaar	S	-€ 2.200	-€ 2.200	-€ 2.200	-€ 2.200

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
7	Vervanging AED	In 2008 zijn 26 AED aangekocht. Nadien zijn er nog enkele aangeschaft. De afschrijvingstermijn (van 5 jaar) is verstreken en er zijn geen middelen beschikbaar voor vervanging. Investering is € 1100 * 31 = € 34.100. In de berekening gaan we uit van 5 AED per jaar te vervangen	Onontkoombaar	S	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
8	Vervanging AED afdekken binnen WMO (oud)	Gezondheidszorg valt binnen het brede WMO budget. De extra kosten voor indicatiestelling daarbinnen op te vangen.	Onontkoombaar	S	-€ 5.500	-€ 5.500	-€ 5.500	-€ 5.500
9	Stationsomgeving	Sinds de pensionering van een collega is er geen toezicht meer op de stationsomgeving met als gevolg verrommeling aldaar. Om deze reden is het idee om voor het beheer van het terrein op het station een takenpakket samen te stellen dat kan worden uitgevoerd door een werkzoekende met grote afstand tot de arbeidsmarkt en/of een arbeidsbeperking. Om iemand te plaatsen vanuit ons Werkbedrijf is het cruciaal dat er begeleiding kan worden geboden en er perspectief is op betaald werk eventueel met inzet van een loonkostensubsidie (bijv. een garantiebaan, afhankelijk van of binnen deze doelgroep een match kan worden gemaakt met het takenpakket/functie). Wij zien hierin ook mogelijkheden in de toekomst met de komst van de parkeergarage. Voor de begeleiding gaan wij in eerste instantie in overleg met de NS. Tevens zullen we de mogelijkheden onder onze toezichthouders bezien.	Onontkoombaar	S		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
10	Afdekking Stationsomgeving uit structurele middelen	Toezicht stationsomgeving wordt gedekt uit de structurele middelen hiervoor gereserveerd (€ 153k)	Onontkoombaar	S		-€ 20.000	-€ 20.000	-€ 20.000
11	Leges welstand	Leges welstand minder inkomsten, vanwege het feit dat er meer welstandsvrij is, het aantal aanvragen afneemt en ook de mogelijkheid bestaat voor vrijwillige welstand (is kosteloos)	Onontkoombaar	S	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
12	Leges reclameborden APV	Leges reclame (APV). Vanwege minder reclameborden zijn de inkomsten lager dan begroot.	Onontkoombaar	S	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
13	Waterschapslasten	De werkelijke waterschapslasten zijn hoger dan oorspronkelijk geraamd. Een ophoging van het budget is noodzakelijk	Onontkoombaar	S	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
14	OZB	De werkelijke WOZ-lasten zijn hoger dan oorspronkelijk geraamd. Een ophoging van het budget is gewenst.	Onontkoombaar	S	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
15	Doorbelasting waterschap- en WOZ lasten aan gebruikers panden	Uitgangspunt is dat 1/3 van de uitzetting waterschapslasten en OZB doorbelast kan worden aan de gebruikers.	Onontkoombaar	S	-€ 31.667	-€ 31.667	-€ 31.667	-€ 31.667
16	Cyclorama	Gedurende de afgelopen jaren is er scheefgroei ontstaan tussen de begroting en de werkelijke kosten van het abonnement op Cyclorama	Onontkoombaar	S	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
17	Leges spoorovergangen	Gedurende de afgelopen jaren is er scheefgroei ontstaan tussen de begroting en de werkelijke kosten van de recognities aan PRORAIL	Onontkoombaar	S	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
18	Afvalinzameling	Voor de dekking van de kosten van de afvalinzameling resteert er in de DVO 2016 een te kort van € 35.000. Dit te kort wordt eenmalig afgedekt uit de het overschot op de afvalbegroting 2015. Feitelijk was het tekort € 60.000 maar in onderhandeling met Dar is afgesproken dat DAR in 2016 € 25.000 van het tekort voor haar rekening neemt. In 2016 wordt de afvalinzameling opnieuw aanbesteed. Recente aanbestedingen welke door Dar zijn uitgevoerd laten forse tariefstijgingen zien. Voor 2017 verwachten wij dan ook een stijging van de inzaamkosten. Tesaen met het tekort in 2016 ramen wij een tekort nu op ca. € 125.000.	Onontkoombaar	S	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
19	Afdekking afvalinzameling	Verhoging van de afvalstoffenheffing, ongeveer 7 euro per aansluiting	Onontkoombaar	S	-€ 125.000	-€ 125.000	-€ 125.000	-€ 125.000
20	Meerkosten voor Adviesfunctie	In verband met uitbreiding van taken vraagt de adviesfunctie een hogere bijdrage.	Onontkoombaar	S	€ 3.000	€ 4.800	€ 4.800	€ 4.800
21	Adviesfunctie uit vrijval stadsregio	Afdekking van meerkosten voor de adviesfunctie wordt afgedekt uit de vrijgevallen gelden voormalig Stadsregio (€ 65k)		S	-€ 3.000	-€ 4.800	-€ 4.800	-€ 4.800
22	DVO Stichting exploitatie Zwembaden	De opbrengst DVO was in 2015 veel lager dan de jaren ervoor en lager dan begroot.	Onontkoombaar	S	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
23	Lagere opbrengsten dividenden	We passen de begroting aan basis van werkelijkheid 2015, waarbij met name dividend BNG en DAR structureel lager zijn.	Onontkoombaar	S	€ 21.500	€ 21.500	€ 21.500	€ 21.500

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
24	DVO Bijsterhuizen	De laatste jaren konden we minder doorbelasten. Dit is structureel geworden	Onontkoombaar	S	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
25	Aansprakelijkheids-verzekering personeel	Bij interne doorlichting van de verzekeringsportefeuille bleek dat er geen aansprakelijkheidsverzekering voor ons eigen personeel is afgesloten. Gelet op de verhouding tussen risico en de te betalen premie is er in 2016 voor gekozen deze per omgaande af te sluiten.	Onontkoombaar	S	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
26	Opbrengst Stichting exploitatie Zwembaden	Jaarlijkse opbrengst van € 50k van Stichting exploitatie zwembaden Wijchen vervalt vanaf 2018. Dan toekomst Meerval bezien, ook in relatie tot kapitaalstorting	Onontkoombaar	S	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
27	Niet te realiseren taakstelling personeel	De opgenomen stelpost t.b.v. bezuinigingen personeel wordt niet gehaald.		S	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000
28	Stelposten, technische correcties en afrondingen	Betreft afrondingen in de meerjarenbegroting en een technische rentecorrectie vanaf 2017.	Onontkoombaar	S	€ 2.880	€ 5.576	€ 4.660	€ 5.793
	TOTAAL				€ 282.784	€ 330.480	€ 329.563	€ 330.696

Bijlage 4: Areaal

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
1	Areaaluitbreiding	Areaal uitbreiding in verband overdracht grond 't Heilige hart School (700m2)gras en (400m2)	Areaal	S	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
2	Publieke peilbuizen	De jaarlijkse onderhoudskosten van de tien nieuw geplaatste publieke peilbuizen van het grondwater bedragen variëren tussen de € 1.505 en € 875. Het verschil heeft te maken met de uitwisselbaarheid van de accu's.	Areaal	S	€ 1.505	€ 1.505	€ 875	€ 875
3	Rondpompsysteem kasteelgracht	Onderhoud van het nieuwe rondpompsysteem in de kasteelgracht ter voorkoming van Blauwalg explosies energie kosten € 1.750,- (het rondpompsysteem is een continupomp met een jaarlijks verbruik van 17.520 kW à € 0,10) en onderhoud € 750,-	Areaal	S	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
4	Afdekking uitzetting product riolering	De structurele gevolgen van de publiekspijlbuizen en het rondpompsysteem van de kasteelgracht moeten worden gedekt uit de verhoging van de rioolheffing met ongeveer 1%.	Areaal	S	-€ 4.005	-€ 4.005	-€ 3.375	-€ 3.375
5	Elementenverharding	Areaal uitbreiding in verband met bioscoop (780m2)en Maasakker (725m2) en voetpad Blauwe Hof(100m2), kiss en ride strook Blauwe Hof (50m) diversen uitwegen (50m2)	Areaal	S	€ 2.550	€ 2.550	€ 2.550	€ 2.550
6	Markeringen	Areaal uitbreiding in verband met extra belijning Molenstraat, Kavelpad en Leurseweg, tunnel spoor, belijning Kerkeveld	Areaal	S	€ 800	€ 800	€ 800	€ 800
	TOTAAL				€ 4.850	€ 4.850	€ 4.850	€ 4.850

Bijlage 5: Nieuwe wettelijke taak

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
1	Externe Veiligheid	In juli 2016 wordt het nieuwe EV beleid in de raad behandeld inclusief uitvoeringsprogramma. In dat programma is onder meer voorzien in een saneringsonderzoek (indien dat nodig blijkt) en een onderzoek naar bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid spoor. In 2019 verwachten we in het licht van de Omgevingswet nieuw beleid omgevingsveiligheid op te stellen.	Nieuwe wettelijke taak	S	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
2	Volkshuisvesting	De inhuur van externe expertise m.b.t. wonen/woonvisie als gevolg van de nieuwe Woningwet; - inhuur van externe ondersteuning bij uitwerken woonvisie; - aanvullend onderzoek van subregionaal onderzoek naar gemeentelijk niveau en vervolgens naar wijkniveau; - implementeren van nieuwe woningwet.	Nieuwe wettelijke taak	S	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
3	Omgevingswet	Verplichting in het ruimtelijk domein als gevolg van de nieuwe Omgevingswet. Hoewel de wet de gemeenten verplichtingen oplegt, worden we daarvoor niet vanuit het Rijk gecompenseerd. Een eerste raming gaat uit van een investering van tenminste € 200k. De kapitaallasten van deze investering zijn nu opgenomen.	Nieuwe wettelijke taak	S			€ 34.000	€ 34.000
4	Omgevingswet uit bestuursakkoord	Op dit moment is het uitgangspunt dat afdekking volgt uit het bestuursakkoord	Nieuwe wettelijke taak	S			-€ 34.000	-€ 34.000
TOTAAL					€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000

Bijlage 6: IBOR

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
1	Prijscompensatie groenbestekken	In 2013 zijn de groenbestekken aanbesteed. Het machinale groenonderhoud is aan de firma SIGHT gegund voor een bedrag van € 758.000. Prijscompensatie is 2,9% dit komt neer op een uitzetting van € 22.000 structureel. Minus 0,75%.	Onontkoombaar	S	€ 16.000	€ 0	€ 0	€ 0
2	Prijscompensatie bestek onderhoud openbare verlichting	In 2016 is de verlengingsoptie in het bestek OVL gelicht voor de periode mei 2016 tot mei 2017. In het bestek is opgenomen dat bij verlenging de aannemer indexatie mag doorvoeren. Voor 2016 is dat 1.4%. De afgelopen jaren is een automatische contractindexatie toegekend, waarmee de indexatie van het verlengingsjaar wordt gecompenseerd. In het najaar van 2016 wordt het bestek OVL voor 2017 opnieuw aanbesteed. Het vigerende bestek is destijds zeer scherp aanbesteed. Het is reëel te veronderstellen dat de aanbesteding voor 2017 hoger uitvalt.	Onontkoombaar	S	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
3	Bermen Buitengebied	Naar aanleiding van vragen uit de raad van 4 februari inzake een andere oplossing voor de bermten in het buitengebied. En de toezeggingen stellen wij voor het beleid te wijzigen. In de begroting is voor het herstel van de bermten een structureel bedrag van € 30k beschikbaar. Deze middelen volstaan voor kleinschalige herstelwerkzaamheden zoals die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd. Voor structurele oplossingen, zoals het verbreden van de wegen of het verharden van de bermten met grasbetontegels of bermbeton zijn geen middelen beschikbaar. Momenteel zijn we bezig met de uitwerking van een inventarisatie waarbij we per weg aan de hand van mogelijk optredende conflictsituaties tussen de diverse soorten weggebruikers, de bereikbaarheid en verkeersveiligheid in beeld wordt gebracht. Aan de hand van deze inventarisatie worden de verschillende mogelijke oplossingen, urgentie en kosten per weg inzichtelijk gemaakt en uitgewerkt tot een plan. Voor het opstellen van dit plan zijn ook de diverse leefbaarheidsgroepen en het ZLTO benaderd. Er dient wel te worden opgemerkt dat voor het verbreden van de wegen niet altijd voldoende ruimte is. Het verharden van de bermten met betontegels of bermbeton of het instellen van inrijverboden/ eenrichtingsverkeer zijn oplossingsmogelijkheden. Uit een eerste inventarisatie blijken 63 wegen in aanmerking te komen voor verbetering. De totale kosten verbonden aan deze verbeteringswerkzaamheden worden nu geraamd op 5-6 mln. Bij het IBOR zijn de kosten van deze werkzaamheden niet betrokken. Door het "slim" plannen en afstemmen van noodzakelijk grootschalige onderhoudswerkzaamheden besparen we ca. 15% op de kosten. Bij een gefaseerde uitvoering van de werkzaamheden over een periode van 15 jaar komt dit neer op een investering van ca. € 366.000/jr (prijspeil 2016). Incl. 15% besparing betekent dit € 300k.	Nieuw eigen beleid	S	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
4	Bestrijding onkruid op verhardingen / verbod gebruik van glyfosaat.	Per 9 maart 2016 is het verbod op het gebruik van het bestrijdingsmiddelen voor de bestrijding van onkruid op verhardingen gepubliceerd. Dit betekent dat de bestrijding van onkruid met inzet van mechanische middelen aangepakt dient te worden (borstelen, stomen enz.). De kosten verbonden aan mechanische onkruidbestrijding stijgen daarmee. Dat is hoger dan de bestrijdingsmethode met RoundUp. Het tekort aan middelen wordt voor 2016 incidenteel afgedekt door onderhoudsmiddelen van Bijsterhuizen fase 6, ad € 90.000 welke zijn vrijgevallen vanwege de uitgestelde overdracht van fase 6. Volgens de huidige planning zal fase 6 in 2018 in beheer bij de gemeente komen. Dit betekent dat in 2017 het tekort ook nog incidenteel kan worden opgevangen. De structurele dekking zal worden betrokken bij de uitgestelde evaluatie van het Ibor in 2017.	Nieuwe wettelijke taak	S	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Subtotaal				€ 41.000	€ 0	€ 0	€ 0
	Binnen IBOR op te vangen				-€ 41.000	€ 0	€ 0	€ 0
	TOTAAL				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Bijlage 7: Mutaties incidenteel perspectief

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
1	Omgevingswet	De Omgevingswet komt eraan (planning 2018) en moet geïmplementeerd worden in de organisatie, kennis moet opgedaan worden, ambitieniveaus moeten worden bepaald, pilots draaien, vooruitlopen op de wet en nu al werken in de geest van de Omgevingswet, alvast beginnen met burgerparticipatie in relatie tot het omgevingsplan / visie. Het implementeren van de Omgevingswet is een wettelijke taak. Projectgroep is inmiddels samengesteld en gewerkt wordt aan een startnotitie. Een substantieel deel van de kosten zijn benodigd voor systeem- en procesaanpassingen (zoals ICT).	Nieuwe wettelijke taak	I	€ 80.000	€ 80.000	€ 45.000	€ 35.000
2	Omgevingswet uit bestuursakkoord afgedekt	Uitgangspunt is dat we de opstartkosten in 2017 zelfstandig dragen, dat de kosten vanaf 2018 uit het bestuursakkoord of samenwerking druten afgedekt kunnen worden.	Nieuwe wettelijke taak			-€ 80.000	-€ 45.000	-€ 35.000
3	Uitbreiding reserve duurzaamheidslening	Het instrument duurzaamheidslening is succesvol bij het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. In 2012 door de raad ingesteld en in 2015 door de raad uitgebreid. Het huidige budget uit de reserve is momenteel bijna volledig besteed. Voorgesteld wordt om, met de unaniem door de raad aangenomen ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn in het achterhoofd en vooruitlopend op de op te starten gemeentelijke energiedialoog, de reserve verder uit te breiden. De aflossingen op de duurzaamheidsleningen vloeien terug in het fonds en het betreft daarmee geen blijvende uitgave (meer een garantstelling). En passant kan de raad in overweging nemen om bij uitbreiding van de reserve duurzaamheidslening deze garantstelling deels ook aan te wenden bij andere mogelijke leningen van SVn (zoals blijverslening, starterslening, monumentenlening, etc.).	Nieuw eigen beleid	I	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	
4	Dekking reserve duurzaamheidslening	De duurzaamheidsleningen worden gedekt uit de reserve duurzaamheid. De dekkingsgraad en de hoogte van de reserve moet nog worden beoordeeld.	Nieuw eigen beleid	I	-€ 200.000	-€ 200.000	-€ 200.000	
5	Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	Om een 'boost' te geven aan het plegen van investeringen in het maatschappelijk vastgoed op het vlak van in eerste instantie energiebesparing en vervolgens duurzame energieopwekking is het oprichten van een intern revolverend fonds gewenst. Opbrengsten in de zin van verminderde energiekosten dienen terug te vloeien in het revolverend fonds, waarmee nieuwe energie investeringen gefinancierd kunnen worden. Dit voorstel ligt in lijn met het collegebesluit nr 16.819.	Nieuw eigen beleid	I	€ 300.000	€ 300.000		
6	Dekking verduurzaming maatschappelijk	De duurzaamheidsleningen worden gedekt uit de reserve duurzaamheid. De dekkingsgraad en de hoogte van de reserve moet nog worden beoordeeld.	Nieuw eigen beleid	I	-€ 300.000	-€ 300.000		

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
	vastgoed							
7	Volkshuisvesting	Het in werking stellen van een blijverslening. Dit ligt in lijn met het verzoek van de Raad. Momenteel wordt een uitvoeringsplan voor deze lening opgesteld dat binnenkort ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Middels de kaderbrief reserveren we de benodigde financiële dekking voor deze lening op basis van vergelijking met andere gemeenten.	Nieuw eigen beleid	I	€ 300.000	€ 200.000		
8	Dekking uit reserve duurzaamheidslening	De dekking van de blijversleningen	Nieuw eigen beleid	I	-€ 300.000	-€ 200.000		
9	Afkoppelbijdrage	Bij de samenwerking in de afvalwaterketen is in 2015 afgesproken om het eerstvolgende Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) samen met Beuningen, Druten en Heumen op te stellen. De GRP's van Beuningen en Druten lopen nog t/m 2017 en die van Heumen t/m 2016. Dat betekent dat looptijd van het huidige GRP van Wijchen met 2 jaar moet worden verlengd. Totdat de raad het nieuwe GRP vaststelt, blijft het huidige GRP vigerend. In het huidige GRP is over de planperiode 2011-2015 een budget beschikbaar van € 750.000 voor het van de riolering afkoppelen van verhard oppervlak. Het afkoppelen is een noodzakelijke maatregel om aan de eenduidige basisinspanning te kunnen voldoen. Om ook in het overbruggingsjaar 2017 te kunnen blijven afkoppelen, wordt een eenmalige investering gevraagd van € 150.000. Dit bedrag af te dekken uit de Bestemmingsreserve Rioolheffing zodat deze voortzetting geen impact heeft op het tarief.	Onontkoombaar	I	€ 150.000	€ 0	€ 0	€ 0
10	Afdekking afkoppelbijdrage	Afdekking van de voortzetting van het afkoppelbeleid conform GRP uit de reserve rioolheffing	Onontkoombaar	I	-€ 150.000	€ 0	€ 0	€ 0
11	Samenwerking Druten	Ter voorbereiding op de mogelijke ambtelijke samenwerking met Druten is een werkbudget nodig	Nieuw eigen beleid	I	€ 500.000	€ 0	€ 0	€ 0
	Subtotaal				€ 580.000	€ 0	€ 0	€ 0
12	Mutatie Bouwleges (3.08)				-€ 265.000	-€ 88.000	€ 23.000	-€ 56.000
13	Huis van de gemeente (3.06)				€ 242.000	€ 0	€ 0	€ 0
14	Rente (3.14)				€ 288.000	€ 231.000	€ 259.000	€ 0
	TOTAAL				€ 845.000	€ 143.000	€ 282.000	-€ 56.000

Bijlage 8: Aangehouden nieuw beleid (vooralsnog niet toegekend)

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
1	Inzet veiligheidsmiddelen	Naar aanleiding van het voorstel tot de nieuwe verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen aan de VRGZ is er een structureel voordeel ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting, aflopend naar € 36k vanaf 2021. Deze willen we inzetten op andere veiligheidsthema's, waaronder leefbaarheid en de integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit. Concrete maatregelen worden nog uitgewerkt.	Nieuw eigen beleid	S	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
2	Passend onderwijs	Voortzetting van beleid uit de Begroting 2016 (incidentele middelen zijn geaccordeerd voor de jaren 2016 en 2017).	Nieuw eigen beleid	S	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
3	bibliotheek subsidie	Het activiteitenaanbod van de bibliotheek kan niet meer gerealiseerd worden binnen de huidige subsidieomvang. De financiële rek is er uit na de doorgevoerde bezuiniging en 7 jaar niet indexeren van de subsidie. De kosten voor de bibliotheek stijgen wel jaarlijks. Daarnaast levert onze prioritering van doelgroepen (jeugd tot 18 jaar gratis, kwetsbare ouderen, laaggeletterden) inhoudelijk meerwaarde op, maar financieel voor de bibliotheek niet. Indien u niet instemt met een structurele verhoging van de subsidie, zal de bibliotheek activiteiten moeten beëindigen.	Nieuw eigen beleid	S	€ 39.770	€ 39.770	€ 39.770	€ 39.770
4	beheerkosten archeologische collectie	In een beheerovereenkomst met het Museum Kasteel Wijchen (zie 07/6687) hebben we afgesproken dat de stichting het museale beheer en onderhoud voert over de archeologische collectie van de gemeente Wijchen. De gemeente spant zich in om aan het Museum jaarlijks de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen teneinde een adequaat beheer conform deze overeenkomst te kunnen uitvoeren. Sinds 2007 ontvangt het Museum een vast bedrag van € 3.000 dat sindsdien alleen geïndexeerd is volgens de CPI. De kosten zijn in de loop der tijd echter meer gestegen, met name de personele kosten van de conservator van het museum die het beheer uitvoert. Zonder verhoging van de beheervergoeding kan het beheer niet meer (adequaat) worden verzorgd.	Nieuw eigen beleid	S	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
5	Opslag energie-aanbesteding	Bij de regionale energieaanbesteding voor elektriciteit en aardgas vanaf 2017 is de bestuurlijke wens uitgesproken om middels de aanbesteding door MARN en MRA regionaal additioneel opgewekte duurzame energie te krijgen. In het bestuurlijk overleg van 3 maart 2016 is een beperkte opslag toegezegd, gebaseerd op de volumeverwachting van 2016. Dit budget zal overigens alleen worden aangewend voor dat deel dat de te selecteren leverancier daadwerkelijk regionaal additioneel duurzaam opwekt.	Nieuw eigen beleid	S	€ 0	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
6	Theater investeringen	De investering in het theater (trekkenwand en tribune) van € 125k, wordt door het SCEC afgedekt. Ter financiering trekt de SCEC, mogelijk met behulp van de gemeente, een lening aan.	Nieuw eigen beleid	S	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
7	Duurzame voertuigen	De meerkosten van duurzame voertuigen ten opzichte van de geplande vervanging kost € 10k extra aan kapitaalslasten.	Nieuw eigen beleid	S	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
8	Speelbeleid	Kapitaalslasten van speeltoestellen gericht op de oudere jeugd, niet opgenomen in het huidige speelbeleid.	Nieuw eigen beleid	S	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
9	Hondenuitlaatbeleid	De actualisatie van het hondenuitlaatbeleid vindt plaats in 2016. Om dit uit te voeren zijn een aantal maatregelen nodig. De kapitaallasten hiervan dienen gedekt te worden uit de inkomsten van de hondenbelasting. Naast de incidentele kosten van de actualisatie van het hondenuitlaatbeleid stijgen ook de jaarlijks kosten. Dit zijn de kosten als gevolg van de juiste toerekening van onderhoudskosten en van areaaluitbreiding, verhoging van onderhoudsniveau voor paden en verbeterde communicatie. Ook deze kosten dienen gedekt te worden uit de inkomsten van de hondenbelasting.	Nieuw eigen beleid	S	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
10	Afdekking Hondenuitlaatbeleid	Afdekking van de financiële gevolgen van het nieuwe beleid	Nieuw eigen beleid	S	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000
	TOTAAL				€ 113.270	€ 150.270	€ 150.270	€ 150.270

Bijlage 9: Aangehouden incidentele posten (vooral nog niet toegekend)

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
1	Duidelijke taal	De gemeente Wijchen verbetert haar dienstverlening naar haar inwoners en instellingen continu. Zij wil duidelijk en begrijpelijk met hen communiceren, in duidelijke taal dus. De komende jaren zetten wij daarom extra in op het vereenvoudigen van alle schriftelijke communicatie. Dus brieven, e-mails, website én gemeentepagina worden in duidelijke taal (op B1 niveau) geschreven. Dit kan niet van de ene op de andere dag gerealiseerd worden. Daarom is een meerjarenproject nodig om (nieuwe) medewerkers daarin te trainen. Eind 2020 is 90% van al onze externe schriftelijke communicatie in duidelijke taal (B1 niveau) geschreven. Onderbouwing: 150 medewerkers opgeleid in duidelijke taal, ruim 30 (interne) taalcoaches opgeleid, interne schrijfwijzer, meting schriftelijke uitingen (o.b.v. offertes voor pilot duidelijke taal vergunningen).	Nieuw eigen beleid	I	€ 40.000	€ 25.000		
2	Geluidskaart op de Website	Actie uit beleidsplan Geluid. Het geeft de bewoners inzicht in de heersende geluidbelasting in hun directe leefomgeving.	Onontkoombaar	I	€ 10.000			
3	Verbetering ondernemerstevredenheid en Klimaat	1. Smart Business Parcs 2.0 met als vervolg Smart Wijchen/Village. De technologische ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op. De komende jaren worden sensoren veel belangrijker voor de aansturing van mens en machine. De samenwerking tussen gemeente, kennisinstellingen en bedrijfsleven is cruciaal. Hoe goed het datamanagement, de smart devices en de sensoren ook zijn, het hele raderwerk werkt alleen maar als die slimme apparaten, sensoren en applicaties met elkaar verbonden zijn. Voor 2017 graag een bedrag van € 15.000,- reserveren voor de uitrol van Smart Wijchen/Village.	Nieuw eigen beleid	I	€ 15.000			
4	Mystery calls	Jaarlijks onderzoek telefonische kwaliteit/bereikbaarheid conform uitgangspunten W21 en dienstverleningsconcept.	Nieuw eigen beleid	I	€ 8.000	€ 8.000		
5	preventiemedewerker schuldhulpverlening	Er zijn extra middelen beschikbaar gesteld tot eind 2016 voor een preventiemedewerker schuldhulpverlening. Inzet van preventiemedewerker blijft daarna nog zeker 2 jaar nodig voor ruim 20 uur per week. Dan moet de vroeg signalering voldoende uitgerold zijn en hebben we een beeld van wat dat oplevert.	Nieuw eigen beleid	I	€ 35.000			

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
6	personele uitbreiding: 0,33 fte kwaliteitsmedewerker sociaal domein (Participatiewet, nieuwe Wmo en Jeugdwet)	Op dit moment beschikken wij binnen het sociaal domein over een kwaliteitsmedewerker voor 24 uur per week (0,67 fte). Deze formatie is gebaseerd op de werkzaamheden vóór de implementatie van de 3D's (Participatiewet, nieuwe Wmo, Jeugdwet). De nieuwe situatie vraagt om een uitbreiding van de controleonderzoeken in reikwijdte en diepgang. In het afgelopen jaar is in toenemende mate duidelijk geworden dat de bestaande capaciteit hiervoor niet toereikend is. Dit alles vraagt om 1 fte kwaliteitsmedewerker.	Nieuw eigen beleid	I	€ 24.000			
7	personele uitbreiding: 0,5 fte juridisch adviseur	Door het vertrek van een juridisch adviseur 1 december 2015 is het aantal uren juridisch adviseur per saldo verminderd met 26 uur. Berekening heeft er toegeleid dat een uitbreiding van 0,5 fte (18 uur) noodzakelijk is om de juridisch advisering op het sociale domein te kunnen realiseren.	Nieuw eigen beleid	I	€ 35.000			
8	Lokaal project overmatig middelengebruik	We willen een nieuw project rondom overmatig middelengebruik opzetten om samenwerking in de keten te versterken. Hiervoor willen we een externe projectleider vanuit de GGD aantrekken.	Nieuw eigen beleid	I	€ 10.000			
9	Sociaal Domein, binnen middelen 2d's	Conform bestaand beleid dient ondersteuning op 2d's ook ten laste van de middelen 2d's gebracht te worden.	Nieuw eigen beleid	I	-€ 69.000			
10	uitbreiding inzet IMK	Op dit moment maken voor 8 uur per week al jaren gebruik van de inzet van het IMK voor de uitvoering van de BBZ. Na evaluatie is gebleken dat deze inzet niet meer toereikend is. Een minimale inzet van 12 uur is noodzakelijk en toereikend. Binnen onze gemeentebegroting hebben we rekening gehouden met een inzet van 8 uur, wat dus een structurele uitzetting van 4 uur met zich meebrengt. Echter, in de gemeentebegroting is niets opgenomen voor uren BBZ. Dus hebben we het over een uitbreiding van 12 uur.	Nieuw eigen beleid	I	€ 55.500			
11	Planeconomie	ondersteuning herziening MPG - incidenteel ondersteuning nieuwe exploitatie opzet/grote herziening/CT raming - incidenteel second opinion / toetsing bieding ontwikkelaar - incidenteel opstellen exploitatieplanopzet / kostenverhaal	Nieuw eigen beleid	I	€ 20.000			
12	Uitvoeringsagenda detailhandel	Met behulp van uitvoeringsagenda's investeren we in toekomstbestendige randvoorwaarden voor een sterke vitale economie in Wijchen.	Nieuw eigen beleid	I	€ 15.000			
13	Kracht Rijk van Nijmegen	het betreft een gerichte impuls in (behoud van) kwaliteit van: voorzieningenniveau (detailhandel), gerichte regionale participatie met duidelijk multipliereffect (RvN), het ondernemen/vestigingsklimaat m.b.v. fysieke verbeteracties (BT Oost).	Nieuw eigen beleid	I	€ 15.000			

Nr.	Onderwerp	Advies vakafdeling	Mutatiesoort	S / I	2017	2018	2019	2020
14	Revitalisatie Bedrijventerrein Oost	Instandhouden van kwaliteit van voorzieningen, regionale netwerken en fysieke omgeving, om achteruitgang tegen te gaan.	Nieuw eigen beleid	I	€ 10.000			
15	Bermen Buitengebied	Het verharderen van de bermen met betontegels of bermbeton of het instellen van inrijverboden/ eenrichtingsverkeer.	Nieuw eigen beleid	I	€ 150.000			
	TOTAAL				€ 373.500	€ 33.000	€ 0	€ 0

Bijlage 10: Algemene Reserve

AR: Algemene Reserve						
Omvang & duur						
	MJB					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Stand per ultimo boekjaar	12.089	10.834	11.357	11.678	16.281	18.716
ADSD	11.521	11.073	11.139	11.610	16.574	16.574
Verschil t.o.v. ADSD	568	-239	218	68	-293	2.142
Toelichting						
Weerstandsvermogen, gewenste omvang afhankelijk van risicoprofiel.						
Mutaties						
Datum	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Verschil ADSD		
2015	15 AZ 116 afdekking gemeentekantoor duurzaamheid	0	400	0		
2015	15 AZ 116 afdekking gemeentekantoor	0	5.613	800		
2015	Onbestemd resultaat 2014	168	0	0		
2015	Restant sloop bibliotheek	56	0	56		
2015	Afdekking herstelwerkzaamheden Arcus	0	7	-7		
2015	W21 Informatievoorziening	0	400	0		
2015	15 IZ 069 Leefbaarheid Hernen/Bergharen	0	20	-20		
2015	15 AZ 141 Zandloper (2015)	0	106	56		
2015	Afwikkeling reserve Schaarweide	1.860	0	0		
2015	Reservering personeel de Stroming	0	613	-613		
2015	Aanvulling reserve 2d's tbv 2016	0	275	-275		
2015	Overschot WMO reserve naar AR 2015	838	0	838		
2015	Afwikkeling krediet Rotonde randweg/schoenaker	0	0	36		
2015	Afwikkeling kunstgrasveld Diosa	0	0	28		
2015	Toevoeging VVP	0	0	-91		
2016	Resultaatbestemming 2015 conform 14 AZ 290	753		512		
2016	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2016-2019 ADSD)		1.216	0		
2016	Dotatie AR extra bijdrage BUIG tbv afdekking BB 2017-2018	235		235		
2016	Toevoeging VVP	91		91		
2016	15 AZ 141 Zandloper (restant 2015)		56	-56		
2016	16 AZ 228 Werkbudget samenwerking Druten		165	-165		
2016	16 AZ 200 herstelwerkzaamheden Arcus + restant 15 AZ 161		97	-97		
2016	Risicoreserve W21 verbouwing		800	0		
2016	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2016 (rapportage april 2016)	0	0	0		
2017	Resultaat 2016 (rapportage April 2016) Algemene Dienst	961		427		
2017	Resultaat 2016 (Kaderbrief hfdst 9) Bouwgrondexploitatie	527		293		
2017	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2017 (Kaderbrief 2017)	250		0		
2017	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2016-2019 ADSD)		1.009	-845		
2017	Afdekking Bijzondere bijstand (Begroting 2016-2019 ADSD)		206	0		
2018	Resultaat 2017 (kaderbrief 2017) Algemene Dienst	116		-70		
2018	Resultaat 2017 (kaderbrief 2017) Bouwgrondexploitatie	37		37		
2018	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2018 (Kaderbrief 2017)	750		0		
2018	Afdekking incidenteel perspectief (Begroting 2016-2019 ADSD)		367	-143		
2018	Afdekking Bijzondere bijstand (Begroting 2016-2019 ADSD)		215	0		
2019	Resultaat 2018 (kaderbrief 2017) Algemene Dienst	623		474		
2019	Resultaat 2018 (kaderbrief 2017) Bouwgrondexploitatie	1.980		1.969		
2019	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2019 (Kaderbrief 2017)	2.000		0		
2020	Resultaat 2019 (kaderbrief 2017) Algemene Dienst	435		-572		
2020	Resultaat 2019 (kaderbrief 2017) Bouwgrondexploitatie	0		-1.957		
2020	Winstuitkering GR Bijsterhuizen 2020 (Kaderbrief 2017)	2.000		2.000		
2021	Resultaat 2020 (kaderbrief 2017) Algemene Dienst	318		318		
2021	Resultaat 2020 (kaderbrief 2017) Bouwgrondexploitatie	0		0		

Afwijkingen ten opzichte van begroting 2016 (boekwerk ADSD)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Verschuiving tussen jaren	525	-1.292	582	26	-2.804	2.964
Afwikkeling projecten 2015	93					
Personeel stroming res.	-613					
Saldo 2d's / WMO 2015	563					
Afdekking incidenteel			-845	-143		
Mutatie resultaat		512	427	-70	474	-572
Mutatie bouwgrond			293	37	1.969	-1.957
Samenwerking Druten		-165				
Arcus herstel		-97				
Winstuitkering Bijsterhuizen		0	0	0	0	2.000
Dotatie AR cf dec circ		235				
	568	-807	457	-150	-361	2.435
Cumulatieve afwijking:	568	-239	218	68	-293	2.142